

**Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej
Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM”
w Lubinie**

Lubin, dnia 18 maja 2017 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
A. Działalność i wyniki operacyjne	5
A.1. Działalność	5
A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej	6
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	8
A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	9
A.5. Wszelkie inne informacje	9
B. System zarządzania	10
B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania	10
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	15
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	16
B.4. System kontroli wewnętrznej	20
B.4.1. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej	21
B.4.2. Procedury kontroli wewnętrznej	22
B.4.3. Wdrożenie funkcji zgodności z przepisami	23
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego	23
B.6. Funkcja aktuarialna	25
B.7. Outsourcing	26
B.8. Wszelkie inne informacje	26
C. Profil ryzyka	27
C.1. Ryzyko aktuarialne	27
C.2. Ryzyko rynkowe	29
C.3. Ryzyko kredytowe	31
C.4. Ryzyko płynności	32
C.5. Ryzyko operacyjne	32
C.6. Pozostałe istotne ryzyka	33
C.7. Wszelkie inne informacje	34
D. Wycena do celów wypłacalności	35
D.1. Aktywa	36
D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	39
D.3. Inne zobowiązania	41
D.4. Alternatywne metody wyceny	43
D.5. Wszelkie inne informacje	43
E. Zarządzanie kapitałem	43
E.1. Środki własne	43

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy.....	46
E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapit wymogu wypłacalności.....	47
E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	47
E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności.....	47
E.6. Wszelkie inne informacje	47

TUW-CUPRUM w Lubinie wraz z członkami Towarzystwa i na ich rzecz konstruuje ochronę ubezpieczeniową zapewniając jej właściwy zakres i racjonalną strukturę kosztów. Beneficjenci, a zarazem współtwórcy tych usług wchodzą w dwa, różne stosunki, tj. członkostwa w Towarzystwie oraz ubezpieczenia. Umowa ubezpieczenia wzajemnego nie przenosi ryzyka na Towarzystwo, gdyż zatrzymuje je na poziomie wspólnoty ubezpieczeniowej. Stanowi to podstawę do częściowych zwrotów składek i/lub ich obniżenia w następnych okresach, bądź wiąże się z koniecznością uiszczenia określonych dopłat, z wyjątkiem sytuacji, w której związek wzajemności członkowskiej (ZWC) decyduje się na ograniczenie świadczeń, co wyklucza jego udział w pokrywaniu straty w technicznym rachunku ubezpieczeń przez dopłaty do składek. Ostateczna cena cedowanego ryzyka zależy od poziomu szkodowości we wspólnocie, skali kosztów prowadzenia wspólnoty oraz wyników finansowych ewentualnych cesji reasekuracyjnych. W określonym profilu działalności (ubezpieczenia wzajemne) wyraźnie widać, że łączy on w sobie cechy ubezpieczenia, przenosząc część skutków ewentualnych zagrożeń z jednostki na wspólnotę, i samoubezpieczenia, alokując część ryzyka własnego i obcego na ubezpieczonym, członku towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Kompozycji tej sprzyja jednorodność aktywności gospodarczej w ramach funkcjonujących związków wzajemności członkowskiej. Współtworzące je podmioty mają ten sam lub podobny profil działalności, a tym samym towarzyszą im identyczne kategorie ryzyk, co przekłada się na możliwość opracowywania wspólnych i dostosowanych do indywidualnych potrzeb programów ubezpieczeniowych. Ponadto, zintegrowanie funkcji usługobiorcy i właściciela, wsparte transparentnymi zasadami działalności TUW-CUPRUM, doskonale harmonizuje z potrzebą prowadzenia wspólnej polityki ubezpieczeniowej. Jej autorzy (Towarzystwo i jego Członkowie) są gwarancją wysokiej jakości świadczonych usług, co ma fundamentalne znaczenie, gdyż sfera aktywności grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. i PGL Lasy Państwowe wymaga niestandardowego spojrzenia na ich potrzeby. Permanentna i wspólna identyfikacja oczekiwań członków Towarzystwa sprawia, że jego oferta jest zawsze dostosowana do wymagań klientów.

Niniejsze sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej za 2016 rok sporządzono spełniając zapisy art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku (Dz. U. 2015 poz. 1844 z późn. zm.).

Wyniki przeprowadzanej, wieloaspektowej analizy wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa (2016 r.) rokują prawidłowy jego rozwój, nie wskazując na żadne fakty ani okoliczności, które sygnalizowałyby zagrożenie kontynuowania działalności.

A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE

A.1. DZIAŁALNOŚĆ

Nazwa i forma prawna zakładu

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych pod nazwą Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM”, w skrócie „TUW-CUPRUM”, a na potrzeby niniejszego sprawozdania również „Towarzystwo”. Siedzibą TUW-CUPRUM jest miasto Lubin.

Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad Towarzystwem

Komisja Nadzoru Finansowego

Plac Powstańców Warszawy 1

00-030 Warszawa

Tel: Centrala: (48) 22 262-50-00; Infolinia: (48) 22 262-58-00

Imię i nazwisko oraz dane kontaktowe biegłego rewidenta TUW-CUPRUM

Łukasz Linek

Deloitte Polska, Sp. z o. o. Spółka Komandytowa

ul. Jana Pawła II 22

00-133 Warszawa

Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety udziałów Towarzystwa

Udziałowcami TUW-CUPRUM według stanu na 31 grudnia 2016 r. są: KGHM Polska Miedź S.A., PeBeKa S.A., MERCUS Logistyka Sp. z o.o., INTERFERIE S.A., KGHM ZANAM S.A., INOVA – Centrum Innowacji Technicznych Sp. z o.o. (tab. 1). Podmioty te należą do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź.

Tab. 1. Członkowie – udziałowcy TUW-CUPRUM. Stan na 31 grudnia 2016 r.

Wyszczególnienie	Posiadane udziały	
	wartość	struktura
KGHM Polska Miedź S.A.	21.180.800	96,82%
PeBeKa S.A.	362.300	1,66%
MERCUS Logistyka Sp. z o.o.	111.500	0,51%
INTERFERIE S.A.	111.500	0,51%
KGHM ZANAM S.A.	55.700	0,25%
INOVA – Centrum Innowacji Technicznych Sp. z o.o.	55.700	0,25%
Razem	21.877.500	100,0%

Informacje na temat pozycji zakładu w prawnej strukturze grupy

TUW-CUPRUM należy do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź. Głównym udziałowcem Towarzystwa jest KGHM Polska Miedź S.A., która posiada 96,82% udziałów w kapitale zakładowym (tab. 1).

Istotne linie biznesowe Towarzystwa oraz istotne obszary geograficzne, na których TUW-CUPRUM prowadzi działalność

Przedmiotem działalności Towarzystwa – zgodnie ze Statutem – jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczeń określonych w Dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 r.

Przestrzenny wymiar działalności TUV-CUPRUM określa wydane zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej z dnia 7 maja 1994 roku i jest nim terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Towarzystwo dokonuje podziału całej działalności na następujące linie biznesowe (stan na dzień 31.12.2016 r.):

- 2 ubezpieczenie na wypadek utraty dochodu – ubezpieczenie grupowe następstw nieszczęśliwych wypadków (grupa 1 wg ustawy o działalności ubezpieczeniowej), ubezpieczenie grupowe oraz indywidualne chorób i wypadków (grupa 2 wg ustawy o działalności ubezpieczeniowej),
- 6 ubezpieczenie morskie, lotnicze i transportowe – ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym oraz ubezpieczenie mienia w transporcie międzynarodowym (grupa 7 wg ustawy o działalności ubezpieczeniowej),
- 7 ubezpieczenie ogniowe i pozostałych szkód rzeczowych – ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenie maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych, ubezpieczenie maszyn od uszkodzeń, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego (grupa 8 wg ustawy o działalności ubezpieczeniowej), ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia, ubezpieczenie mienia od dewastacji, ubezpieczenie zwierząt od padnięcia i uboju z konieczności (grupa 9 wg ustawy o działalności ubezpieczeniowej),
- 8 ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej deliktowej i odpowiedzialności cywilnej kontraktowej, ubezpieczenia obowiązkowe OC (grupa 13 wg ustawy o działalności ubezpieczeniowej).

Wszelkie istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym (2016 r.) i które wywarły istotny wpływ na Towarzystwo

- Pożar w spółce ZWC Polska Miedź (luty 2016 r.). Uszkodzeniu uległ budynek oraz znajdujące się w nim maszyny i urządzenia. Bezsporną kwotę odszkodowania wypłacono w dwóch transzach, w miesiącach kwietniu i maju 2016 r., w łącznej wysokości 5.800 tys. zł. W styczniu 2017 r. zawarto ugodę kończącą postępowanie likwidacyjne. Na jej podstawie wypłacono odszkodowanie zwiększające dokonane wypłaty o 121 tys. zł.
- Tapnięcie na jednym z oddziałów górniczych KGHM Polska Miedź S.A. (listopad 2016 r.). Uszkodzeniu uległy maszyny i urządzenia znajdujące się w strefie zdarzenia. Utworzono rezerwę na zaistniałe szkody w wysokości 10.060 tys. zł. W grudniu 2016 r. wypłacono bezsporną kwotę odszkodowania w wysokości 2.280 tys. zł.
- Wzrost sum ubezpieczenia majątku w Związku Wzajemności Członkowskiej Polska Miedź (zwanym dalej ZWC PM) oraz Związku Wzajemności Członkowskiej Lasy Państwowe (zwanym dalej ZWC LP) powiązany ze wzrostem składki przypisanej - konsekwencja podwyższenia wartości majątku ubezpieczających się (inwestycje i modernizacje).
- Nieplanowany, dodatkowy koszt reasekuracji w kwocie 450 tys. zł z tytułu automatycznego zakupu/odnowienia pojemności programu reasekuracji obowiązkowej nadwyżki szkody dla mienia na powierzchni i ryzyk sprzętu elektronicznego ZWC PM – konsekwencja uruchomienia w II kwartale 2016 r. obu warstw ochrony traktatu reasekuracyjnego (szkoda w ramach ZWC PM).

A.2. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Jakościowe i ilościowe informacje na temat wyników z działalności ubezpieczeniowej, zarówno na poziomie zagregowanym jak i w podziale na istotne linie biznesowe oraz obszary geograficzne, na których Towarzystwo prowadziło działalność w okresie sprawozdawczym (2016 r.), wraz z porównaniem tych danych z danymi z poprzedniego okresu sprawozdawczego (2015 r.), spójne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych TUV-CUPRUM

W 2016 roku TUV-CUPRUM:

- wypracowało nadwyżkę bilansową w kwocie 2.011 tys. zł (poprzedni okres sprawozdawczy: 9.778 tys. zł)
- uzyskało wynik techniczny na poziomie 762 tys. zł (poprzedni okres sprawozdawczy: 1.947 tys. zł),
- podwyższyło kapitały własne z 52.770 tys. zł (31.12.2015 r.) do 54.236 tys. zł (31.12.2016 r.) przy wzroście kapitału zapasowego z 27.800 tys. zł (31.12.2015 r.) do 32.578 tys. zł (31.12.2016 r.) i wzroście kapitału zakładowego z 16.878 tys. zł (31.12.2015 r.) do 21.878 tys. zł (31.12.2016 r.),
- obniżyło wartość lokat z 100.803 tys. zł (31.12.2015 r.) do 95.495 tys. zł (31.12.2016 r.), tj. o 5.308 tys. zł,
- zachowało prawidłowy poziom należności (3.211 tys. zł; stan na 31.12.2016 r.), które stanowiły 3,18% wartości aktywów i w całości dotyczyły prawidłowych rozliczeń z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich i rozliczeń z pracownikami,
- utrzymało prawidłowy poziom zobowiązań (22.225 tys. zł; stan na 31.12.2016 r.), które stanowiły 21,98% wartości pasywów i w całości dotyczyły prawidłowych i terminowych rozliczeń z ubezpieczającymi, reasekuratorami, budżetem i bankami (karty kredytowe),
- odnotowało wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej w stosunku do roku poprzedniego o 427 tys. zł.

Tab. 2. Zestawienie składek przypisanych brutto według polskich standardów rachunkowości oraz linii biznesowych w 2016 r. na tle 2015 r.

Linie biznesowe	Składki przypisane brutto			
	tys. zł		%	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
2	884	1.020	1,9	2,1
6	3.149	2.681	6,9	5,5
7	37.824	40.202	83,2	83,2
8	3.625	4.445	8,0	9,2
Razem:	45.482	48.348	100,0	100,0

Znaczącą pozycję w kosztach TUV-CUPRUM zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują koszty akwizycji oraz koszty administracyjne. Z porównania 2015 i 2016 roku wynika, że koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 427 tys. zł.

W 2016 roku koszty akwizycji zwiększyły się o 259 tys. zł w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego. Rozbieżność ta miała swoje źródło w wyższych kosztach wynagrodzeń (zwiększenie stanu zatrudnienia, dodatkowe koszty usług obcych w zakresie działalności akwizycyjnej).

W 2016 roku koszty administracyjne wzrosły o 168 tys. zł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Najistotniejsze odchylenia zarejestrowano w pozycji dotyczącej pozostałych usług obcych, która zwiększyła się z 430 tys. zł (01.01.2015 r. - 31.12.2015 r.) do 641 tys. zł (01.01.2016 r. - 31.12.2016 r.) i dotyczyła w głównej mierze usług prawnych, aktuarialno-audytowych, doradczych oraz informatycznych.

W 2016 roku pozostałe koszty techniczne zwiększyły się o 32 tys. zł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wzrost ten był spowodowany wyższym poziomem składki przypisanej w 2015 r. w porównaniu do roku 2014 (odpis na fundusz prewencyjny tworzony jest w wysokości nieprzekraczającej 1% składki przypisanej na udziale własnym w ostatnim roku obrotowym).

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto w 2016 roku wyniosła 17.203 tys. zł i była wyższa o 11.209 tys. zł w stosunku do roku 2015.

Tab. 3. Wyplacone odszkodowania i świadczenia w latach 2015-2016 według linii biznesowych

Linie biznesowe	Wyplacone odszkodowania i świadczenia brutto			
	2015 r.	2016 r.	Odchylenie [w tys. zł]	Wskaźnik dynamiki [%]
	[w tys. zł]			
2	509	546	37	107%
6	23	-40	-63	-174%
7	3.986	14.580	10.594	366%
8	1.476	2.117	641	143%
Razem:	5.994	17.203	11.209	287,0

A.3. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ)

Jakościowe i ilościowe informacje dotyczące wyników z działalności lokacyjnej w okresie sprawozdawczym (2016 r.), wraz z porównaniem tych danych z danymi z poprzedniego okresu sprawozdawczego (2015 r.), spójne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych Towarzystwa:

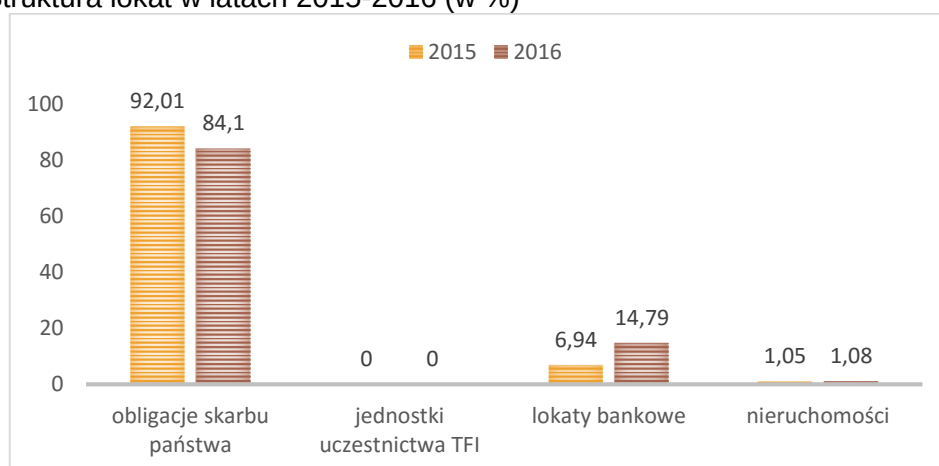
- informacje dotyczące przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej w podziale na grupy aktywów,
- informacje dotyczące wszelkich zysków i strat ujętych bezpośrednio w kapitale własnym,
- informacje dotyczące inwestycji związanych z sekurytyzacją.

Na koniec 2016 roku stan lokat według wartości bilansowej wynosił 95.495 tys. zł. W portfelu Towarzystwa znalazły się:

- obligacje Skarbu Państwa zakwalifikowane jako dostępne do sprzedaży (59.278 tys. zł),
- obligacje Skarbu Państwa o stałej stopie oprocentowania zakwalifikowane jako lokaty utrzymywane do terminu wymagalności (21.064 tys. zł),
- lokaty terminowe w bankach (14.123 tys. zł),
- posiadane nieruchomości oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów (1.030 tys. zł).

Z danych tych wyraźnie wynika, że w strukturze lokat w 2016 roku dominowały obligacje Skarbu Państwa, a na drugiej pozycji plasowały się lokaty bankowe. Podobna sytuacja miała miejsce w 2015 roku (wyk. 1).

Wyk. 1. Struktura lokat w latach 2015-2016 (w %)

W 2016 roku przychody z działalności lokacyjnej wyniosły 2.553 tys. zł, co w relacji do średniego stanu lokat w tym okresie – liczonego jako średnia arytmetyczna ze stanu lokat na początek i koniec roku obrotowego – oznacza uzyskanie rentowności rzędu 2,68 % (poprzedni rok sprawozdawczy: 10%).

Tab. 4. Przychody z działalności lokacyjnej według grup aktywów w latach 2015-2016 (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016
1.	Przychody z Obligacji Skarbu Państwa	1.665	1.823
2.	Przychody z lokat terminowych bankowych	450	240
3.	Wynik dodatni z realizacji lokat	8.572	490
Razem:		10.687	2.553

Koszty działalności lokacyjnej wyniosły 359 tys. zł.

Tab. 5. Koszty działalności lokacyjnej według grup aktywów w latach 2015-2016 (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016
1.	Koszty prowadzenia działalności lokacyjnej w lokaty	105	142
2.	Koszty utrzymania lokat w nieruchomości	14	14
3.	Wynik ujemny z realizacji lokat	7	203
Razem:		126	359

W 2016 r. w kapitale własnym ujęte zostały następujące zyski i straty:

- zysk roku 2016 w wysokości 2.011 tys. zł,
- strata z oszacowania obligacji skarbu Państwa w wysokości 2.230 tys. zł.

Towarzystwo w 2016 r. nie posiadało inwestycji związanych z sekurytyzacją.

A.4. WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

Inne istotne przychody i koszty w okresie sprawozdawczym (2016 r.) na tle danych za poprzedni okres sprawozdawczy (2015 r.), spójne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach finansowych Towarzystwa

TUW-CUPRUM nie odnotowało innych, istotnych pozostałych przychodów i kosztów.

A.5. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Wszelkie inne istotne informacje dotyczące działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa
Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące działalności Towarzystwa i wyników operacyjnych w punktach A.1-A.4.

B. SYSTEM ZARZĄDZANIA

B.1. INFORMACJE OGÓLNE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

Informacje dotyczące struktury organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego Towarzystwa zawierające opis jego najważniejszych funkcji i obowiązków oraz zwięzły opis podziału obowiązków między członków tych organów, w tym w szczególności informacje o tym, czy w ramach tych organów istnieją właściwe komitety, a także opis najważniejszych zadań i obowiązków osób nadzorujących kluczowe funkcje

System zarządzania w TUV-CUPRUM obejmuje Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa, Radę Nadzorczą, Zarząd Towarzystwa, Komitety oraz uwzględnia cztery kluczowe funkcje: aktuarialną, zarządzania ryzykiem, zgodności z przepisami i audytu wewnętrznego.

Zgodnie ze statutem TUV-CUPRUM władze Towarzystwa współtworzą:

- Walne Zgromadzenie Członków (WZC),
- Rada Nadzorcza (RN),
- Zarząd (ZD).

W Walnym Zgromadzeniu z głosem stanowiącym uczestniczą członkowie Towarzystwa, którzy posiadają udziały w kapitale zakładowym, przy czym każdy udział daje prawo do jednego głosu.

Walne Zgromadzenie może podejmować wiążące uchwały, gdy w jego obradach biorą udział członkowie reprezentujący co najmniej $\frac{3}{4}$ (trzy czwarte) kapitału zakładowego.

Jeżeli na zwołane Walne Zgromadzenie nie przybędzie wymagana liczba członków, reprezentująca $\frac{3}{4}$ (trzy czwarte) kapitału zakładowego, zwoływane jest ponownie Walne Zgromadzenie, które może obradować bez względu na wielkość reprezentowanego kapitału zakładowego, lecz tylko na tematy porządku obrad zwołanego Walnego Zgromadzenia, na którym nie było wymaganego quorum.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu.

Uchwały, co do zmiany statutu, połączenia Towarzystwa lub jego rozwiązania, wymagają większości $\frac{3}{4}$ (trzech czwartych) oddanych głosów.

Zgodnie ze Statutem (§ 24) do wyłącznych uprawnień Walnego Zgromadzenia należy m.in.:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły,
- powzięcie uchwały o podziale nadwyżki bilansowej albo o pokryciu straty bilansowej,
- udzielenie członkom organów towarzystwa absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
- rozpatrywanie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naprawienia szkód wyrządzonych przy zawiązywaniu Towarzystwa lub sprawowaniu zarządu i nadzoru,
- dokonywanie zmian w Statucie,
- powoływanie, odwoływanie, uzupełnianie składu Rady Nadzorczej oraz ustalanie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- uchwalanie regulaminu działania Rady Nadzorczej,
- powoływanie i odwoływanie składu Zarządu oraz ustalanie zasad wynagradzania Członków Zarządu,
- postawienie Towarzystwa w stan likwidacji oraz określenie przeznaczenia majątku pozostałego po likwidacji z uwzględnieniem § 44 Statutu,
- podejmowanie uchwał w sprawie umorzenia udziałów,
- podejmowanie uchwał w sprawie wydania zezwolenia na zbycie udziałów w kapitale zakładowym przez członków Towarzystwa.

- podejmowanie uchwały w sprawie nabycia własnych udziałów,
- rozpatrywanie innych spraw wniesionych przez członków Towarzystwa, Radę Nadzorczą lub Zarząd w trybie przewidzianym w Statucie.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Towarzystwa. Składa się z osób (od 5 do 7) powoływanych przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej trzyletniej kadencji. W 2016 r. skład RN uległ zmianie, 4 maja 2016 r. Walne Zgromadzenie odwołało z jej grona Pana Bogusława Grabonia, powołując w jego miejsce Panią Martę Klonowską. Po dokonanej zmianie skład RN przedstawiał się następująco:

- Piotr Tokarczuk – Przewodniczący RN,
- Anna Mazurek – Zastępca Przewodniczącego RN,
- Piotr Młynarczyk – Sekretarz RN,
- Marta Klonowska – Członek RN,
- Monika Braszczok – Członek RN.

Uchwały Rady Nadzorczej są podejmowane zwykłą większością głosów. Do zakresu działań RN – zgodnie z §32 Statutu – należy:

- ocena sprawozdania finansowego, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, badanie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa, badanie wniosków Zarządu co do podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia straty bilansowej oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników powyższej oceny,
- zatwierdzanie zasad zwrotu i dopłat do składek wynikających z wzajemnościowej formuły ubezpieczeń,
- zatwierdzanie dopłat do składek oraz zwrotów składek,
- zatwierdzanie rocznego planu działalności ubezpieczeniowej, budżetu, planów wieloletnich i strategii,
- zatwierdzanie ogólnych warunków ubezpieczeń i ich zmian,
- zatwierdzanie taryf składek ubezpieczeniowych i ich zmian,
- zatwierdzanie regulaminu pracy Zarządu,
- udzielanie na wniosek Zarządu, zgody na zakup i sprzedaż nieruchomości,
- udzielanie na wniosek Zarządu, zgody na dokonywanie lokat o jednorazowej wartości wyższej niż określona w regulaminie pracy Zarządu,
- zawieszanie w czynnościach członków Zarządu oraz delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Zarządu Towarzystwa,
- dokonywanie wyboru audytora,
- podejmowanie uchwał w sprawie utworzenia bądź likwidacji oraz zasad funkcjonowania związku wzajemności członkowskiej,
- opiniowanie innych spraw wniesionych do Walnego Zgromadzenia Członków w trybie przewidzianym w Statucie,
- zatwierdzanie regulaminów wykorzystania funduszy członkowskich,
- zatwierdzanie Regulaminu Działalności Komitetu Audytu,
- zatwierdzanie i nadzorowanie realizacji strategii zarządzania ryzykiem związanym z reasekuracją,
- opiniowanie transakcji z podmiotami powiązanymi dotyczącymi zbycia lub nabycia znacznego majątku,
- coroczna ocena stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji Nadzorowanych,
- wprowadzenie polityki wynagradzania określającej szczegółowe kryteria i warunki uzyskania zmiennych składników wynagradzania,
- nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania,
- przygotowywanie corocznego raportu z funkcjonowania polityki wynagradzania,
- okresowa ocena adekwatności, efektywności i skuteczności zarówno całości systemu kontroli wewnętrznej jak i jego elementów,

- zgoda na powoływanie lub odwoływanie osób pełniących funkcję audytu wewnętrznego oraz funkcję zapewnienia zgodności.

Szczegółowe zasady działania Rady Nadzorczej zostały określone w Regulaminie Rady Nadzorczej przyjętym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 stycznia 2012 r.

Zgodnie ze Statutem Towarzystwa, Zarząd liczy od jednej do trzech osób i jest powoływany (w tym również Prezes Zarządu) przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej trzyletniej kadencji.

Umowy z członkami Zarządu zawiera w imieniu Towarzystwa Rada Nadzorcza lub pełnomocnik wybrany przez Walne Zgromadzenie.

Zgodnie z § 34 Statutu Towarzystwa:

- Zarząd reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz, a w szczególności wobec organów władzy, administracji państwowej i samorządowej, organów nadzoru ubezpieczeniowego, organów sądowych, prokuratury oraz wobec osób ubezpieczonych i innych osób trzecich,
- Zarząd prowadzi sprawy Towarzystwa i reprezentuje Towarzystwo. Prowadzenie spraw Towarzystwa i reprezentowanie Towarzystwa dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych Towarzystwa, z wyjątkiem spraw, które wymagają uchwały Walnego Zgromadzenia,
- Zarząd zarządza majątkiem i sprawami Towarzystwa, wypełniając swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, przy ścisłym przestrzeganiu przepisów prawa, postanowień Statutu Towarzystwa oraz uchwał i regulaminów podjętych przez Walne Zgromadzenie i Radę Nadzorczą,
- Do składania oświadczeń woli i podpisywania pism w imieniu Towarzystwa jest wymagane współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu z prokurentem,
- Zarząd może upoważnić członka Zarządu lub pracownika Towarzystwa do składania jednoosobowych oświadczeń woli w zakresie nieprzekraczającym zwykłego zarządu.

Zakres działań Zarządu, jego organizację i sposób wykonywania czynności określa Regulamin Organizacyjny oraz Regulamin Pracy Zarządu.

W 2015 r. Walne Zgromadzenie powołało trzyosobowy Zarząd na okres wspólnej, trzyletniej kadencji w składzie:

- Renata Głuszcuk - Prezes Zarządu,
- Halina Grążewska - Członek Zarządu,
- Andrzej Tatuśko - Członek Zarządu.

W dniu 4 maja 2016 r. Walne Zgromadzenie TUV-CUPRUM dokonało zmian w składzie Zarządu Towarzystwa. W ich ramach:

- odwołano z funkcji Członka Zarządu Panią Halinę Grążewską,
- zmieniono funkcję Pani Renacie Głuszcuk z Prezesa Zarządu na Członka Zarządu,
- powołano w skład Zarządu Pana Piotra Dzikiewicza, powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w skład Zarządu wchodzi:

- Piotr Dzikiewicz – Prezes Zarządu Towarzystwa,
- Renata Głuszcuk – Członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem w Towarzystwie,
- Andrzej Tatuśko – Członek Zarządu TUV-CUPRUM.

Zarząd w ramach wewnętrznego podziału obowiązków wyodrębnił 3 obszary:

- *Obszar I* (Prezes Zarządu – Piotr Dzikiewicz) – kierowanie całokształtem działalności Towarzystwa, a w szczególności organizowanie i koordynowanie pracy Zarządu, odpowiedzialność za obszar organizacyjno-administracyjny, zarządzania inwestycjami,

zgodności z przepisami (compliance), pomocy prawnej, audytu wewnętrznego oraz kontroli wewnętrznej;

- *Obszar II* (Członek Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem – Renata Głuszcuk) – odpowiedzialność za obszar zarządzania ryzykiem, reasekuracji i analiz, finansowo-księgowy oraz aktuarialny;
- *Obszar III* (Członek Zarządu – Andrzej Tatuśko) – odpowiedzialność za obszar ubezpieczeń majątkowych i osobowych, underwritingu ryzyk przemysłowych, likwidacji szkód majątkowych i osobowych oraz informatyczny.

Zastępstwo w przypadku nieobecności Prezesa Zarządu sprawuje Członek Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

W Towarzystwie funkcjonują dwa Komitety:

- Audytu (KA),
- Zarządzania Ryzykiem (KZR).

Komitet Audytu pełni funkcje konsultacyjno-doradcze na rzecz Rady Nadzorczej, a także wspiera RN w wykonywaniu jej statutowych obowiązków o charakterze kontrolno-nadzorczym. KA działa zgodnie z wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego („Rekomendacje dotyczące funkcjonowania Komitetu Audytu”).

W przypadku, gdy Rada Nadzorcza składa się z nie więcej niż pięciu członków zadania Komitetu Audytu wykonują wszyscy członkowie RN, którzy ze swojego grona dokonują wyboru Przewodniczącego Komitetu. Natomiast w przypadku, gdy Rada Nadzorcza liczy więcej niż pięciu członków Komitet składa się z co najmniej z trzech członków, w tym Przewodniczącego, powoływanych przez Radę Nadzorczą na okres jej kadencji, spośród jej członków, z których przynajmniej jeden członek powinien spełniać warunki niezależności i posiadać kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu TUV-CUPRUM do zadań KA należy:

- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej,
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Posiedzenia Komitetu odbywają się co najmniej raz na kwartał, w terminach ustalonych przez Przewodniczącego Komitetu. Posiedzenia Komitetu mogą być zwoływane z inicjatywy każdego z członków Komitetu lub innego członka Rady Nadzorczej, a także na wniosek Zarządu, biegłego rewidenta, audytora wewnętrznego.

Komitet w ramach swoich uprawnień może żądać przedłożenia przez Towarzystwo określonych informacji, dokumentów i wyjaśnień z zakresu finansów, księgowości, audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, które uzna za niezbędne z punktu realizowanych zadań.

Komitet składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie ze swojej działalności, przedstawia jej wnioski, opinie i rekomendacje powstałe w wyniku wykonywania zadań.

Komitet Zarządzania Ryzykiem powoływany jest przez Zarząd Towarzystwa, w celu zapewnienia właściwego i efektywnego funkcjonowania systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem, a w szczególności właściwego wypełniania obowiązków przez odpowiednich pracowników Towarzystwa w zakresie identyfikacji, monitorowania, pomiaru i oceny ryzyka, a także jego ograniczania. Komitet ten wspiera działania funkcji zarządzania ryzykiem oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie poszczególnymi ryzykami.

W skład Komitetu Zarządzania Ryzykiem wchodzi osoby nadzorujące kluczowe funkcje (z wyjątkiem osoby nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego), osoby odpowiedzialne za prace

poszczególnych jednostek organizacyjnych Towarzystwa, w tym osoby odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi kategoriami ryzyka. Osoba nadzorująca funkcję audytu wewnętrznego bierze udział w posiedzeniach Komitetu jako stały gość. W posiedzeniach Komitetu uczestniczy również Zarząd Towarzystwa.

Do zadań Komitetu Zarządzania Ryzykiem należy w szczególności: rekomendowanie Zarządowi zasad i procedur definiujących proces zarządzania ryzykiem i jego komponenty, wspieranie Zarządu Towarzystwa w sprawowaniu nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem w Towarzystwie, wspieranie Zarządu Towarzystwa w nadzorze nad właściwym procesem własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA), zapewnienie właściwej realizacji strategii zarządzania ryzykiem, rekomendowanie Zarządowi zmian w wewnętrznych regulacjach związanych z funkcjonowaniem Towarzystwa mających na celu eliminację lub ograniczenie ryzyka, wspieranie funkcji zarządzania ryzykiem w koordynacji zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem we wszystkich obszarach działalności Towarzystwa, monitorowanie profilu ryzyka Towarzystwa.

Posiedzenia Komitetu odbywają się co najmniej raz na kwartał. W 2016 r. odbyło się 6 posiedzeń Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Zasady funkcjonowania Komitetu Zarządzania Ryzykiem określa jego Regulamin przyjęty uchwałą Zarządu w 2014 r. i zaktualizowany w latach 2015 i 2016.

Opis kluczowych funkcji został zaprezentowany w dalszej części sprawozdania.

Istotne zmiany systemu zarządzania, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono żadnych, istotnych zmian w systemie zarządzania Towarzystwem. Przeprowadzone przeglądy tego systemu przełożyły się jedynie na drobne aktualizacje regulacji wewnętrznych.

Informacje na temat zasad i praktyk dotyczących wynagradzania organu zarządzającego i nadzorczego oraz pracowników, w tym:

- głównych reguł określonych w zasadach dotyczących wynagradzania z wyjaśnieniem istotności stałych i zmiennych składników wynagrodzenia,
- informacje na temat kryteriów dotyczących osiąganych indywidualnych i zbiorowych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych składników wynagrodzenia,
- opis głównych cech charakterystycznych dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla członków organu zarządzającego, nadzorczego i innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.

Politykę wynagradzania w Towarzystwie określa:

- Regulamin wynagradzania pracowników Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” w Lubinie,
- Polityka wynagradzania Członków Zarządu i Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje w TUV-CUPRUM (załącznik do Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych).

Za zasady kształtowania polityki wynagradzania w TUV CUPRUM przyjmuje się:

- motywacyjność, przejawiającą się we wspieraniu realizacji strategii biznesowej Towarzystwa,
- adekwatność, rozumianą jako kształtowanie wynagrodzeń stosownie do zakresu zadań oraz poziomu odpowiedzialności pracowników,
- jawność, polegającą na powszechnym dostępie pracowników do reguł systemu wynagradzania,
- transparentność, sprowadzającą się do przejrzystości i czytelności obowiązujących przesłanek wynagradzania.

W strukturze wynagrodzeń pracowników Towarzystwa wyróżnia się:

- wynagrodzenie stałe, które stanowi na tyle dużą część wynagrodzenia całkowitego, że można prowadzić elastyczną politykę zmiennych składników wynagrodzeń, w tym zmniejszać lub nie przyznawać wynagrodzenia zmiennego.
- wynagrodzenie zmienne, obejmujące:
 - premię zadaniową w wysokości 10% kwartalnego wynagrodzenia zasadniczego,
 - premię motywacyjną w wysokości 10% dla pracowników szczególnie wyróżniających się w pracy,
 - premię specjalną za prace nieujęte w zakresie obowiązków wynikający z umowy o pracę,
 - nagrodę roczną, uzależnioną od sytuacji finansowej Towarzystwa.

Wynagrodzenie członków Zarządu składa się z części stałej i motywacyjnej. Motywacyjny składnik wynagrodzenia – premia roczna - przyznawany jest na podstawie oceny indywidualnych efektów pracy danej osoby oraz realizacji wyznaczonych kluczowych wskaźników efektywności (ang. *Key Performance Indicators*, KPI).

Wynagrodzenia członków RN ustala Walne Zgromadzenie Towarzystwa.

Wynagrodzenia osób nadzorujących funkcje kluczowe są ustalane indywidualnie (outsourcing, umowy cywilno-prawne).

W Towarzystwie nie ma innych, poza wymienionymi, form wynagradzania pracowników, ZD i RN.

Informacje dotyczące istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego

W okresie sprawozdawczym TUV-CUPRUM nie zawarło istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego.

Ocena adekwatności systemu zarządzania pod kątem charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa

W okresie sprawozdawczym nie zaszły w Towarzystwie żadne istotne zmiany dotyczące charakteru, skali i złożoności ryzyk, na które Towarzystwo jest lub też może być narażone. Ponadto, nie zidentyfikowano istotnych słabości systemu zarządzania. W ocenie Towarzystwa istniejący system zarządzania – składający się z organów statutowych Towarzystwa, komitetów i kluczowych funkcji – jest adekwatny.

B.2. WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI

Informacje odnoszące się do stosowanych zasad dotyczących posiadania odpowiednich kompetencji i reputacji, w tym:

- opis szczegółowych wymogów Towarzystwa dotyczących umiejętności, kwalifikacji i wiedzy fachowej wobec osób, które faktycznie zarządzają TUV-CUPRUM lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji;
- opis procedury stosowanej przez Towarzystwo w celu oceny kompetencji i reputacji osób, które faktycznie nim zarządzają lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji

Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji w odniesieniu do członków Zarządu określa *Procedura naboru do organów TUV-CUPRUM*, natomiast w przypadku funkcji kluczowych (zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego, aktuarialnej, zgodności z przepisami) stosowane *Zasady outsourcingu w TUV-CUPRUM*.

Członkiem Zarządu TUV-CUPRUM może zostać osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
- posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Polsce lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
- nie była skazana za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
- daje rękojmię prowadzenia spraw TUV-CUPRUM w sposób należyty,
- posiada co najmniej 5 lat doświadczenia w zarządzaniu w instytucjach finansowych,
- posiada znajomość zagadnień związanych z funkcjonowaniem towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

W procesie oceny kandydatów na członków Zarządu TUV-CUPRUM bierze się pod uwagę:

- znajomość języka polskiego,
- posiadanie odpowiednich kwalifikacji, doświadczenia i wiedzy w zakresie co najmniej:
 - rynków ubezpieczeń i rynków finansowych, w tym regulacji unijnych,
 - strategii i modelu biznesowego,
 - systemu zarządzania,
 - analizy finansowej i aktuarialnej,
 - ram i wymogów prawnych prowadzenia działalności ubezpieczeniowej,
- posiadaną wiedzę z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej,
- posiadane doświadczenie, które kandydat nabył w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk,
- reputację kandydata.

W przypadku funkcji kluczowych, które podlegają outsourcingowi, przeprowadza się analizę:

- kompetencji (adekwatność kwalifikacji zawodowych, wiedza i doświadczenie w zakresie prawidłowego i ostrożnego zarządzania),
- reputacji (uczciwość, nieposzlakowana opinia),
- potencjalnego konfliktu interesów.

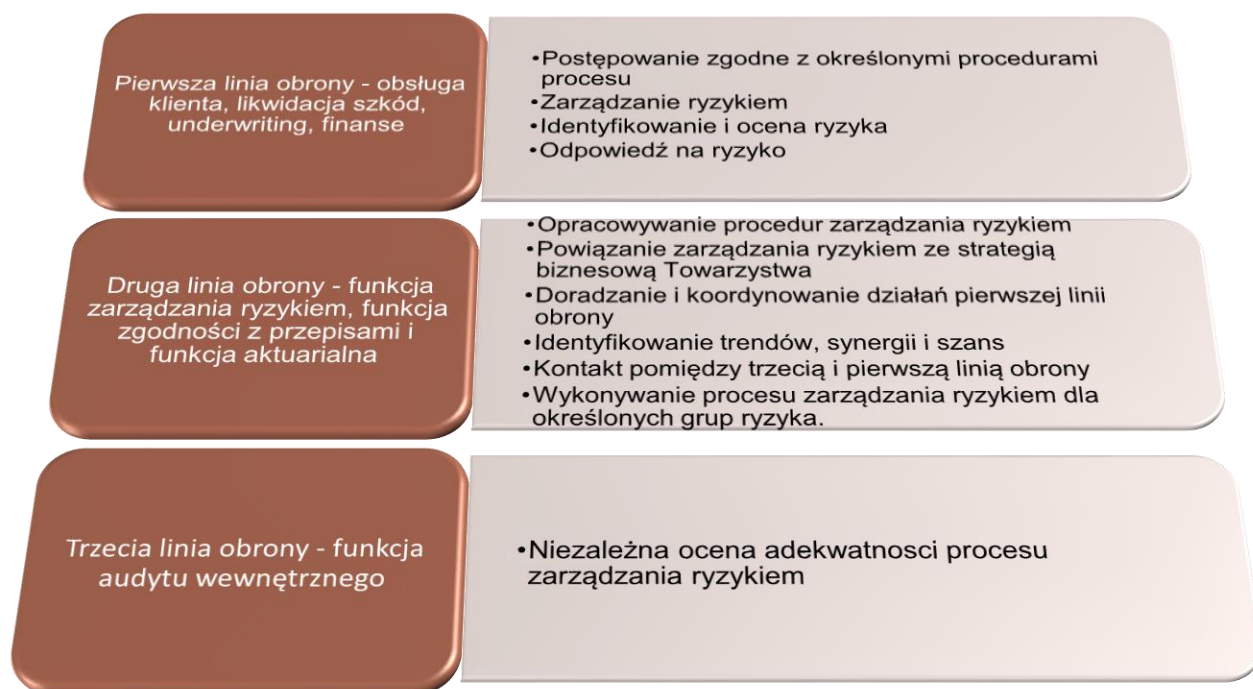
B.3. SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM, W TYM WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI

Informacje dotyczące systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- opis systemu zarządzania ryzykiem Towarzystwa obejmujący strategię, procesy i procedury sprawozdawcze oraz opis, w jaki sposób TUV-CUPRUM jest w stanie, w efektywny i ciągły sposób, określać, mierzyć i monitorować na poziomie indywidualnym oraz zagregowanym ryzyka, na które jest lub może być narażone, a także zarządzać nimi i prowadzić sprawozdawczość w ich zakresie,
- opis sposobu wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem, w tym funkcji zarządzania ryzykiem oraz jego zintegrowania ze strukturą organizacyjną i procesami decyzyjnymi Towarzystwa

Towarzystwo działa w modelu trzech linii obrony (rys. 1).

Rys. 1. Model trzech linii obrony

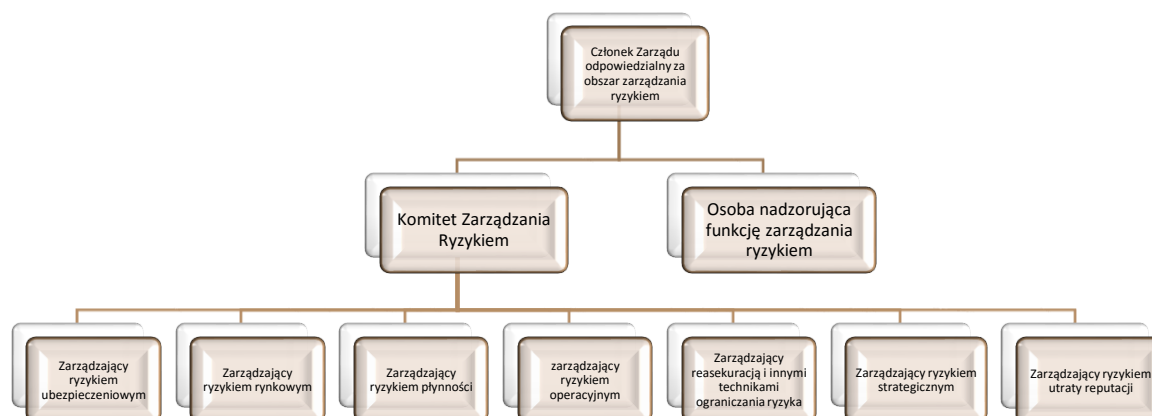
Wszyscy pracownicy Towarzystwa są świadomi głównych zasad, które zostały zawarte w „Strategii Zarządzania Ryzykiem” i znają ich wpływ na swoje indywidualne obszary odpowiedzialności. W strukturze zarządzania ryzykiem szczególną rolę odgrywa: Zarząd (w szczególności Członek Zarządu nadzorujący obszar zarządzania ryzykiem), Komitet Zarządzania Ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem oraz pierwsza linia obrony (business). Wymienione podmioty ponoszą odpowiedzialność za rozwój, rekomendowanie, zatwierdzanie, wdrażanie, stosowanie, monitorowanie, przegląd oraz raportowanie zgodne z dokumentacją opisującą zarządzanie ryzykiem w Towarzystwie.

Strukturę zarządzania ryzykiem w Towarzystwie przedstawia poniższy schemat (rys. 2). Przedstawiona struktura zarządzania ryzykiem uwzględnia specyfikę organizacyjną Towarzystwa. TUV-CUPRUM nie ma oddziałów i zatrudnia 24 pracowników (stan na 31 grudnia 2016 r.).

Zakresy odpowiedzialności poszczególnych podmiotów występujących w strukturze zarządzania ryzykiem określają:

- Strategia Zarządzania Ryzykiem (Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, zarządzający poszczególnymi ryzykami),
- Regulamin Pracy Zarządu (Zarząd),
- Regulamin Komitetu Zarządzania Ryzykiem (Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykiem),
- Regulamin Funkcji Zarządzania Ryzykiem (Zarząd, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem),
- Zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami (Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykiem, zarządzający poszczególnymi ryzykami).

Rys. 2. Struktura zarządzania ryzykiem w Towarzystwie

System zarządzania ryzykiem polega na systematycznym identyfikowaniu, kategoryzowaniu i optymalizowaniu wszystkich grup ryzyka, na które jest lub może być narażone Towarzystwo. Przy czym obligatoryjny zakres zarządzanych ryzyk obejmuje ryzyka:

- dotyczące zarządzania polityką akceptacyjną i taryfikacyjną,
- związane z tworzeniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- dotyczące zarządzania aktywami i pasywami,
- związane z działalnością lokacyjną,
- dotyczące zarządzania płynnością i ryzykiem koncentracji,
- operacyjne,
- związane z reasekuracją i innymi technikami ograniczenia ryzyka,
- strategiczne,
- związane z utratą reputacji.

Osoby zarządzające poszczególnymi ryzykami oraz odpowiednimi obszarami odpowiedzialne są za:

- bieżące zarządzanie określonym ryzykiem,
- postępowanie zgodne z określonymi procedurami procesu zarządzania ryzykiem,
- identyfikację i pomiar ryzyka,
- reagowanie na zmiany w poziomie ryzyka,
- kontrolę i monitorowanie ryzyka,
- raportowanie.

Towarzystwo od początku 2016 roku miało wdrożoną funkcję zarządzania ryzykiem. W zaktualizowanym i zatwierdzonym przez Zarząd Towarzystwa (22 grudnia 2016 r.) Regulaminie Funkcji Zarządzania Ryzykiem określono zadania, kompetencje i obowiązki sprawozdawcze dla Funkcji Zarządzania Ryzykiem w TUV-CUPRUM w celu zapewnienia realizacji wymogów nałożonych na tą funkcję w ramach systemu Wypłacalność II zgodnie z wymogami art. 44 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dyrektywa Wypłacalność II) oraz zgodnie z art. 60 Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Do kluczowych zadań Funkcji Zarządzania Ryzykiem w TUV-CUPRUM należy:

- regularne monitorowanie i ocenianie systemu zarządzania ryzykiem w celu identyfikacji istotnych słabości tego systemu, które obniżają jego skuteczność,

- przedstawianie Komitetowi Ryzyka i/lub Zarządowi tej oceny wraz ze wskazaniem wszelkich niedoskonałości systemu i przedstawieniem zaleceń dotyczących sposobu ich wyeliminowania,
- monitorowanie profilu ryzyka Towarzystwa,
- identyfikowanie i szacowanie pojawiających się, nowych ryzyk (emerging risks) oraz proponowanie metod zarządzania tymi ryzykami,
- raportowanie ryzyk na jakie narażone jest Towarzystwo (profilu ryzyka) oraz zmian w tym zakresie,
- koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie,
- zapewnienie właściwego wdrażania zasad zarządzania ryzykiem oraz wdrażania zmian i rekomendacji dotyczących systemu zarządzania ryzykiem,
- kierowanie Komitetem Zarządzania Ryzykiem oraz koordynowanie prac związanych z przygotowaniem materiałów na KZR,
- koordynowanie prac związanych z przeprowadzaniem własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) zgodnie z zakresem wymaganym przez KNF.

Istotne decyzje podejmowane w Towarzystwie, w szczególności dotyczące:

- utworzenia nowego Związku Wzajemności Członkowskiej,
- zmiany strategii reasekuracyjnej,
- zmiany polityki inwestycyjnej,
- wprowadzania nowych produktów,
- zarządzania kapitałem,
- przyjmowania dużych ryzyk do ubezpieczenia,
- planu finansowego,

poprzedzane są analizą ryzyka, a przede wszystkim analizą wpływu tych decyzji na kapitałowy wymóg wypłacalności, środki własne oraz gdy jest to potrzebne na ryzyka operacyjne, reputacji i strategiczne.

Informacje dotyczące obowiązującego procesu w Towarzystwie w celu wywiązywania się z zobowiązań do przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności, w tym:

- opis procesu wdrożonego przez Towarzystwo w celu wywiązania się ze swojego zobowiązania do przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności w ramach przyjętego systemu zarządzania ryzykiem wraz z opisem sposobu zintegrowania własnej oceny ryzyka i wypłacalności ze strukturą organizacyjną i procesami decyzyjnymi Towarzystwa,
- oświadczenie określające, jak często własna ocena ryzyka i wypłacalności jest poddawana przeglądowi i zatwierdzana przez organ zarządzający lub nadzorczy,
- oświadczenie wyjaśniające, w jaki sposób Towarzystwo ustaliło swoje własne potrzeby w zakresie wypłacalności, biorąc pod uwagę swój profil ryzyka oraz w jaki sposób jego działania w zakresie zarządzania kapitałem i system zarządzania ryzykiem oddziałują na siebie

Towarzystwo wdrożyło proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) w ramach systemu zarządzania ryzykiem. Za proces ten, a w szczególności za jego ustanowienie, nadzór oraz za interpretację jego wyników odpowiada Zarząd Towarzystwa. Funkcja zarządzania ryzykiem wspiera Zarząd w realizacji zadań związanych z procesem własnej oceny ryzyka i wypłacalności oraz odpowiada za koordynację tego procesu.

Kluczowe elementy procesu ORSA obejmują:

- identyfikację i kwantyfikację ryzyk, na które Towarzystwo jest lub może być narażone w całym okresie planowania działalności, w tym ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności z uwzględnieniem ryzyk niekwantyfikowanych w ramach formuły standardowej,
- ocenę ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem kapitałowym, która odbywa się poprzez:

- bieżący monitoring profilu ryzyka oraz kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
- prognozę kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego na etapie sporządzania planu finansowego,
- prognozę wpływu istotnych decyzji Towarzystwa na kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy, w szczególności związanych z:
 - utworzeniem nowego Związku Wzajemności Członkowskiej,
 - przyjmowaniem dużych ryzyk do ubezpieczenia,
 - zmianą programu reasekuracyjnego,
 - zmianą w zakresie polityki inwestycyjnej,
 - wprowadzaniem nowych produktów,
- ocenę wymogów odnoszących się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, w szczególności wymogów dotyczących jakości danych,
- ocenę stopnia odchylenia profilu ryzyka Towarzystwa od założeń stanowiących podstawę kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego według formuły standardowej,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- weryfikację i w razie potrzeby aktualizację dokumentacji dotyczącej systemu zarządzania, w szczególności systemu zarządzania ryzykiem.

Zasady własnej oceny ryzyka i wypłacalności są poddawane regularnemu przeglądowi i raz do roku zatwierdzane przez Zarząd po zakończonym audycie sprawozdania finansowego za rok poprzedni albo w okresie sporządzania planu finansowego na kolejne lata. W przypadku pojawienia się czynników wpływających na istotną zmianę w profilu ryzyka i/lub zmianę pozycji kapitałowej Towarzystwa przeprowadzana jest dodatkowa własna ocena ryzyka i wypłacalności. W 2016 r. nie pojawiły się takie czynniki.

Określając własne potrzeby w zakresie wypłacalności Towarzystwo identyfikuje istotne ryzyka na jakie jest i może być narażone. Ryzyka te wskazano w dalszej części niniejszego sprawozdania. Dla ryzyk ujętych w formule standardowej Towarzystwo określa własne potrzeby w zakresie wypłacalności (na podstawie formuły standardowej), a dla ryzyk nie ujętych w formule standardowej korzysta z punktu 29 preambuły do Dyrektywy Wypłacalność II (*„Niektóre ryzyka mogą być właściwie uwzględnione jedynie poprzez wymogi dotyczące zarządzania, a nie poprzez wymogi ilościowe wyrażone w postaci kapitałowego wymogu wypłacalności. Skuteczny system zarządzania ma więc zasadnicze znaczenie dla odpowiedniego zarządzania zakładami ubezpieczeń oraz dla skuteczności systemu regulacji.”*). Zgodnie z jej treścią dla ryzyk nieuwzględnianych w formule standardowej stosuje się taki system zarządzania nimi, aby nie było konieczności obliczania dla nich wymogu ilościowego wyrażonego w postaci kapitałowego wymogu wypłacalności (tj. w postaci zwiększania własnych potrzeb w zakresie wypłacalności).

Określone przez Towarzystwo własne potrzeby w zakresie wypłacalności nie przewyższają kapitałowego wymogu wypłacalności.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności Towarzystwa oraz wyznaczone w jej ramach własne potrzeby w zakresie wypłacalności są podstawą do sporządzania średnioterminowego planu zarządzania kapitałem, a także analizy przyszłych potrzeb kapitałowych i zmian w kapitale.

B.4. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Informacje dotyczące systemu kontroli wewnętrznej Towarzystwa, w tym:

- opis systemu kontroli wewnętrznej,
- opis sposobu wdrożenia funkcji zgodności z przepisami

Towarzystwo opracowało i wdrożyło Regulamin Kontroli Wewnętrznej. Regulamin ten podlega corocznej weryfikacji. Aktualnie obowiązujący został zatwierdzony przez Zarząd Towarzystwa uchwałą Nr 120/2015 z dnia 19 maja 2015 roku.

Przyjęty i stosowany system kontroli wewnętrznej uwzględnia specyfikę TUW-CUPRUM, a w szczególności:

- jednooddziałową strukturę organizacyjną,
- bezpośrednią akwizycję ubezpieczeń bez pośrednictwa agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- likwidację szkód w ramach wewnętrznej działalności,
- ograniczony podmiotowo i przedmiotowo zakres ubezpieczeń,
- marginalizację występowania przestępstw ubezpieczeniowych (zasada wzajemności),
- liczbę zatrudnionych pracowników (24 osoby).

B.4.1. ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie obejmuje:

- samokontrolę prawidłowości wykonywania własnej pracy przez wszystkich pracowników,
- pionową kontrolę funkcjonalną sprawowaną w ramach nadzoru przez kierowników komórek organizacyjnych,
- poziomą kontrolę funkcjonalną sprawowaną w ramach wykonywanych czynności przez osoby pełniące funkcje kluczowe w systemie zarządzania,
- kontrolę instytucjonalną wykonywaną przez pracownika, który piastuje funkcje kontroli wewnętrznej.

Transparentny i efektywny system kontroli wewnętrznej zapewnia:

- jednoznaczne ustalenie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności w zakresach czynności pracowników zatrudnionych na wszystkich stanowiskach pracy z uwzględnieniem zakresu i rodzaju decyzji, do których są oni upoważnieni, a także kontroli spraw i operacji gospodarczych oraz odpowiadających im dokumentów,
- określenie kompetencji kierownikom komórek organizacyjnych w zakresie przestrzegania zasad przyjętego systemu dokumentacji oraz poprawności ewidencji obiegu i kontroli dokumentów odzwierciedlających operacje gospodarcze,
- prowadzenie przez osoby pełniące funkcje kluczowe, przeglądu i weryfikacji informacji, danych i założeń, które są wykorzystywane do oceny potencjalnych ryzyk, na które jest lub może być narażone Towarzystwo.
- szczególna rola Głównego Księgowego w zakresie kontroli wewnętrznej dotyczącej prawidłowego prowadzenia księgowości i sprawozdawczości finansowej oraz przestrzegania przyjętych zasad rozliczeń pieniężnych,
- wewnętrzną kontrolę instytucjonalną w zakresie wytypowanych tematów kontrolnych dotyczących prawidłowości wykonywania poszczególnych czynności ubezpieczeniowych i finansowych oraz procesów ewidencyjno-sprawozdawczych.

Działalność w ramach kontroli wewnętrznej prowadzi się przez porównywanie stanów faktycznych z postulowanymi lub pożądanymi, to jest wyznaczonymi przez obowiązujące normy (prawne, organizacyjne, ekonomiczne i finansowe) oraz decyzje zarządcze lub wywodzące się z ogólnych zasad wiedzy, w tym zasad racjonalnego i efektywnego działania, a w szczególności z dobrych praktyk ubezpieczeniowych.

Systemu kontroli wewnętrznej ma na celu ocenę działalności Towarzystwa w zakresie: sprawności organizacyjnej, celowości, gospodarności, rzetelności i legalności. W procesie tym uwzględnia się w szczególności:

- środowisko kontroli, które powinno zagwarantować, że wszyscy pracownicy są świadomi wagi kontroli oraz jej roli w wewnętrznym systemie kontroli,
- czynności kontrolne, które powinny być zgodne z ryzykami kontrolowanych działań i procesów,
- komunikację, która powinna zapewnić sprawne funkcjonowanie systemu raportów kontroli wewnętrznej,

- monitoring, dostarczający organowi zarządzającemu informacje do podejmowania decyzji, tak aby każda niedoskonałość systemu mogła zostać zidentyfikowana oraz poprawiona we właściwym czasie.

B.4.2. PROCEDURY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Za zorganizowanie i prawidłowe działanie kontroli wewnętrznej w TUV-CUPRUM, a także za należyte wykorzystanie wyników kontroli odpowiada Zarząd Towarzystwa, który:

- uchwała „Regulamin Kontroli Wewnętrznej” oraz jego zmiany,
- zatwierdza plany kontroli instytucjonalnej na dany rok,
- zleca przeprowadzenie kontroli doraźnych,
- ocenia wyniki kontroli stanu zaleceń pokontrolnych,
- stosuje sankcje za zaniedbania stwierdzone w ramach kontroli wewnętrznej.

Prowadzone w Towarzystwie czynności kontroli wewnętrznej obejmują:

- kontrolę wstępną, która ma na celu zapobieganie nieprawidłowościom działań przez sprawdzanie, czy zamierzone czynności są zgodne z wcześniej zdefiniowanymi kryteriami; kontrolę tą wykonuje się w ramach samokontroli i kontroli funkcjonalnej w toku bieżącego działania poszczególnych pracowników,
- kontrolę bieżącą, która polega na badaniu i ocenie czynności oraz wszelkiego rodzaju operacji podczas ich wykonywania w celu stwierdzenia czy proces ten przebiega prawidłowo i zgodnie z ustalonymi zasadami racjonalnego i efektywnego gospodarowania; kontrolę tą przeprowadzają w ramach samokontroli wszyscy pracownicy zobowiązani do pełnienia określonych czynności kontrolnych,
- kontrolę następczą, która polega na badaniu przedsięwzięć i operacji już zrealizowanych oraz odzwierciedlających je dokumentów; kontrolę tą przeprowadza się w ramach kontroli instytucjonalnej oraz kontroli funkcjonalnej należytego wykonania zadań z tytułu pełnienia funkcji kierowniczej lub zarządczej.

Kluczowe procedury, funkcjonujące w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmują:

- badanie zgodności kontrolowanego postępowania pracowników z obowiązującymi przepisami,
- badanie realizacji zleconych i przypisanych zadań oraz efektywności działania,
- badanie i ocenę przebiegu realizacji oraz efektów operacji i procesów gospodarczych, wykrywanie odchyleń i nieprawidłowości w prowadzonej działalności ubezpieczeniowej i finansowej,
- ustalanie przyczyn i skutków negatywnych odchyleń oraz wskazywanie odpowiedzialnych za ten stan,
- definiowanie sposobów i środków umożliwiających eliminację stwierdzonych nieprawidłowości.

Realizacja kluczowych procedur systemu kontroli wewnętrznej jest sformalizowana. W TUV-CUPRUM obowiązuje Karta Obiegu i Kontroli Dokumentów dla wszystkich rodzajów operacji ubezpieczeniowych i finansowych, regulująca zasady weryfikacji, akceptacji i zatwierdzania poszczególnych dokumentów potwierdzających te operacje.

Procedurę kontroli wewnętrznej zamyka system monitoringu i raportowania stwierdzonych nieprawidłowości oraz stanu realizacji zaleceń pokontrolnych, który obejmuje:

- bieżące prowadzenie monitoringu identyfikowanych nieprawidłowości w ramach kontroli funkcjonalnej (pionowej i poziomej), w formie rejestrów, zestawiających stwierdzone pomyłki, błędy i nieprawidłowości, a także podjęte działania naprawcze i ich stan realizacji,

- kwartalne przekazywanie ww. rejestrów – prowadzonych przez kierowników komórek organizacyjnych oraz osoby pełniące funkcje kluczowe w systemie zarządzania – do komórki kontroli wewnętrznej,
- kwartalne przekazywanie Zarządowi – przez pracownika odpowiadającego za kontrolę wewnętrzną – zbiorczych raportów o stwierdzonych nieprawidłowościach i błędach w ramach kontroli funkcjonalnej i instytucjonalnej, podjętych zaleceniach pokontrolnych oraz stanie realizacji tych zaleceń,
- analizę na poziomie Zarządu raportów o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz podejmowanie decyzji mających na celu wyeliminowanie lub istotne zredukowanie prawdopodobieństwa wystąpienia tych nieprawidłowości w przyszłości.

B.4.3. WDROŻENIE FUNKCJI ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Funkcja zgodności z przepisami jest wykonywana przez podmiot zewnętrzny (outsourcing) – kancelarię prawną – który realizuje ją w aspekcie retrospektywnym (analiza aktualnego stanu prawnego, orzecznictwa, rozstrzygnięć i stanowisk nadzoru */soft law/*, doktryny prawa) i prospektywnym (analiza planowanych zmian, projektów aktów prawnych), w tym również w odniesieniu do wewnętrznych regulacji Towarzystwa (np. analiza statutu, regulaminów, ogólnych warunków ubezpieczeń itp. obowiązujących regulacji i projektowanych w nich zmian). Realizacja tej funkcji sprowadza się także do:

- doradzania Zarządowi i Radzie Nadzorczej w sprawach zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej z przepisami prawa,
- oceniania możliwego wpływu wszelkich zmian otoczenia prawnego na operacje TUV-CUPRUM,
- określania i oceniania ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Towarzystwo standardów postępowania, przy uwzględnieniu warunków, w których TUV-CUPRUM wykonuje działalność,
- wczesnego ostrzegania (sygnalizacji), tj. zgłaszania uwag poszczególnym komórkom organizacyjnym oraz Zarządowi.

Dodatkowo osoba nadzorująca i wykonująca funkcję zgodności z przepisami przygotowuje roczne plany działalności *Compliance* oraz przeprowadza szkolenia dla pracowników Towarzystwa.

Umiejscowienie osoby pełniącej funkcję zgodności z przepisami w pionie Prezesa Zarządu włącza ją w przepływ istotnych informacji o Towarzystwie, a także daje możliwość pozyskiwania dodatkowych, niezbędnych informacji od wszystkich komórek organizacyjnych. Zasady wykonywania tej funkcji oraz odnoszące się do niej wymogi w zakresie kompetencji i reputacji określono w regulaminie funkcji zgodności z przepisami. Pozycja zajmowana przez *Compliance officer* w strukturze organizacyjnej TUV-CUPRUM gwarantuje osobie pełniącej tą funkcję swobodny dostęp do wszystkich obszarów działalności Towarzystwa a jednocześnie zapewnia jej istotny wpływ na podejmowane decyzje. Osoba pełniąca funkcję zgodności z prawem podlega bezpośrednio pod Zarząd i do niego raportuje. Do jej odwołania konieczna jest zgoda Rady Nadzorczej. Ponadto, *Compliance officer* jest członkiem Komitetu Zarządzania Ryzykiem i może przeprowadzać kontrolę we wszystkich komórkach organizacyjnych TUV-CUPRUM pod kątem zgodności z przepisami.

B.5. FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Informacje dotyczące funkcji audytu wewnętrznego, w tym:

- opis sposobu wdrożenia funkcji audytu wewnętrznego w Towarzystwie;
- opis, w jaki sposób funkcja audytu wewnętrznego Towarzystwa zachowuje niezależność i obiektywność w stosunku do działań będących przedmiotem przeglądu

Cel, zakres, uprawnienia i odpowiedzialność funkcji audytu wewnętrznego w Towarzystwie określa Karta Audytu Wewnętrznego (zwana dalej Kartą) zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej TUV-CUPRUM z dnia 16 grudnia 2016 roku (ostatnia aktualizacja). Karta ta wraz z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego – opracowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych – stanowi podstawę działania funkcji audytu wewnętrznego.

Funkcja audytu wewnętrznego jest realizowana w formie outsourcingu.

W strukturze organizacyjnej TUV-CUPRUM Auditor Wewnętrzny (AW) podlega Prezesowi Zarządu. Prezes Zarządu określa jakie działania mają zostać podjęte w odniesieniu do wyników i zaleceń audytu wewnętrznego oraz zapewnia wykonanie tych działań.

Komitet Audytu odpowiada za weryfikację realizacji działań Zarządu podjętych w związku z wynikami i zaleceniami audytu wewnętrznego. Ponadto, Komitet ten zatwierdza:

- Kartę,
- roczny plan audytu wewnętrznego na dany rok kalendarzowy oraz jego zmiany,
- powoływanie i odwoływanie osoby wykonującej funkcję audytu wewnętrznego.

Zadania funkcji audytu wewnętrznego są realizowane na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego. Plan ten jest zatwierdzany przez Zarząd Towarzystwa oraz Komitet Audytu najpóźniej do 31 stycznia danego roku, którego dotyczy. Jego ramy określa przyjęta przez Radę Nadzorczą TUV-CUPRUM 3-letnia strategia w zakresie audytu wewnętrznego (aktualnie na lata 2015-2017), która zawiera m.in. identyfikację głównych obszarów i ryzyk w działalności towarzystwa oraz obliguje do przeprowadzenia audytu przynajmniej raz na 3 lata w każdym z zidentyfikowanych obszarów.

Roczny Plan Audytu zawiera opis planowanych zadań audytowych ze wskazaniem i zdefiniowaniem: obszarów/procesów objętych audytem, zakresu zadań audytowych, komórek organizacyjnych objętych planowanym audytem, przyjętego na potrzeby planowania poziomu ryzyka (wagi ryzyka) oraz przewidywanego terminu realizacji audytu. Za priorytetowe działania audytu wewnętrznego przyjmuje się obszary o najwyższych wskaźnikach ryzyka dla zidentyfikowanych obiektów audytu.

Funkcje audytu wewnętrznego określa zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Regulamin audytu wewnętrznego TUV-CUPRUM (ostatnia aktualizacja - 28 grudnia 2016 r.). Regulamin ten definiuje zadania i zasady jego funkcjonowania. Te ostatnie obejmują planowanie, realizację zadań audytowych, ich dokumentowanie i monitorowanie realizacji zaleceń po dokonanych audycie. Ponadto, Regulamin audytu wewnętrznego określa wzór programu badania oraz raportu z badania. Szczegółowe zasady przeprowadzania audytu określa metodyka audytu wewnętrznego, stanowiąca załącznik do ww. Regulaminu. Wyniki audytu dokumentuje się w formie raportu z audytu oraz dokumentacji roboczej. Do raportu z audytu i dokumentacji roboczej mają zastosowanie przepisy o tajemnicy Towarzystwa (poufności).

Realizacja audytu obejmuje przeprowadzenie badania wstępnego, na podstawie którego sporządzany jest program badania, a następnie przeprowadzenie badania właściwego w oparciu o przygotowany program badania. Program badania zawiera opis: obszarów i procesów podlegających audytowi, przyjętych procedur kontrolnych, zidentyfikowanych ryzyk w formie tabelarycznej, czynności kontrolnych, zastosowanych testów oraz wyników ich przeprowadzenia.

Prowadzony jest rejestr dokonanych audytów oraz wydanych rekomendacji wraz z informacjami o stanie ich realizacji. Auditor wewnętrzny informuje Zarząd – co najmniej raz na kwartał – o wynikach przeprowadzonych audytów wewnętrznych oraz stanie realizacji rekomendacji po przeprowadzonych audytach.

Auditor Wewnętrzny przedstawia Prezesowi Zarządu i Komitetowi Audytu sprawozdanie z wykonania rocznego planu audytu wewnętrznego

Niezależność i obiektywność audytora w stosunku do działań będących przedmiotem przeglądu zapewniają regulacje, w których stwierdza się, że:

- audytor wewnętrzny nie jest odpowiedzialny za realizację procesów zarządzania ryzykiem i zgodnością w Towarzystwie, natomiast przez poczynione ustalenia i zalecenia w wyniku wykonywanych zadań wspomaga Zarząd Towarzystwa we właściwej realizacji tych procesów,
- audytor wewnętrzny nie może przyjmować zadań i uprawnień, których realizacja wchodzi w zakres zarządzania Towarzystwem.

Ponadto, Karta upoważnia audytora do:

- przeprowadzania audytu wewnętrznego we wszystkich obszarach działania Towarzystwa,
- żądania wszelkich dokumentów, materiałów i zasobów rzeczowych, udostępniania pomieszczeń wszystkim pracownikom oraz wszelkich innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych i informacji niejawnych oraz innych tajemnic chronionych ustawowo.

Audytor Wewnętrzny – co najmniej raz na kwartał – spotyka się z Komitetem Audytu bez obecności Zarządu.

B.6. FUNKCJA AKTUARIALNA

Sposób wdrożenia funkcji aktuarialnej w Towarzystwie

Zadania i odpowiedzialność funkcji aktuarialnej określa Regulamin funkcji aktuarialnej zatwierdzony uchwałą Zarządu Towarzystwa nr 165/2016 z dnia 29.06.2016 (ostatnia aktualizacja). W strukturze organizacyjnej TUV-CUPRUM funkcja ta jest podporządkowana członkowi Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem i pełni ją – powołana przez Zarząd – jedna osoba na zasadzie outsourcingu, co wynika ze skali, charakteru i złożoności prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Zadania funkcji aktuarialnej obejmują:

- koordynowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- zapewnianie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zgodnie z wymogami Dyrektywy Wyłączalność II, w tym także zapewnianie stabilności modeli wyceny w kontekście niewielkich zmian wprowadzonych w parametrach tych modeli wyceny,
- ocenianie danych wykorzystywanych do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pod względem kompletności i jakości,
- porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- nadzorowanie obliczeń rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w przypadkach, gdy Towarzystwo nie posiada wystarczających danych o odpowiedniej jakości, by zastosować wiarygodną metodę aktuarialną dla zbioru lub podzbioru zobowiązań ubezpieczeniowych lub kwot, które mogą być odzyskane na podstawie umów reasekuracji,
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (underwriting) z uwzględnieniem powiązań tych ryzyk z poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji z uwzględnieniem powiązań tych umów z poziomem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń wymagań kapitałowych (kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego; z zastrzeżeniem, że Towarzystwo korzysta z modelu standardowego) oraz w odniesieniu do własnej oceny ryzyka i wypłacalności,
- wyliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego.

B.7. OUTSOURCING

Opis stosowanych zasad outsourcingu oraz informacje nt. outsourcingu wszelkich podstawowych, ważnych funkcji lub czynności operacyjnych wraz z określeniem jurysdykcji, w której są zlokalizowani usługodawcy

Stosowane w TUV-CUPRUM zasady outsourcingu określają:

- funkcje należące do systemu zarządzania oraz czynności ubezpieczeniowe, które Towarzystwo zamierza powierzać w drodze outsourcingu ze wskazaniem sposobu ich klasyfikowania (ważne, podstawowe),
- sposób wyboru dostawcy usług o odpowiedniej jakości,
- elementy umowy o świadczenie usług,
- sposób realizacji outsourcingu czynności ubezpieczeniowych oraz funkcji należących do systemu zarządzania,
- sposób zarządzania ryzykiem związanym z powierzaniem wykonywania czynności oraz funkcji należących do systemu zarządzania na zasadach outsourcingu,
- zakres i sposób kontroli usługodawców,
- plany awaryjne, w tym strategię wyjścia związane z ewentualną rotacją osób lub podmiotów świadczących usługi zewnętrzne, w tym zwłaszcza w zakresie podstawowych i ważnych funkcji lub czynności.

Towarzystwo korzysta z usług zewnętrznych (outsourcing) w przypadku funkcji kluczowych (zarządzania ryzykiem, aktuarialna, zgodności z przepisami, audytu wewnętrznego), co wynika ze skali, charakteru i złożoności prowadzonej działalności. Wszystkie podmioty zewnętrzne świadczące usługi na rzecz TUV-CUPRUM mają siedzibę w Polsce i podlegają rodzimemu prawodawstwu.

B.8. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Inne istotne informacje dotyczące systemu zarządzania

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące systemu zarządzania w punktach B.1-B.7.

C. PROFIL RYZYKA

Ramy apetytu na ryzyko określa poziom ryzyka, jaki Towarzystwo (Zarząd) akceptuje w zakresie realizowanej strategii biznesowej przy zadanym (planowanym) poziomie kapitału na dany rok.

Ramy apetytu na ryzyko obejmują:

- jakościowe określenie wielkości i rodzaju ryzyka, jakie Towarzystwo akceptuje,
- poziom tolerancji, wyrażony ilościowym określeniem wielkości i rodzaju ryzyka, jakie TUV-CUPRUM może ewentualnie zaakceptować,
- limity, definiujące ograniczenia kwantytatywne w zakresie wielkości i rodzaju ryzyka, których przekroczenie inicjuje działania redukujące ryzyko.

Towarzystwo wyznacza apetyt na ryzyko dla ryzyk ujętych i nieujętych w formule standardowej.

Dla ryzyk ujętych w formule standardowej, tzn. dla ryzyka:

- rynkowego,
- niewykonania zobowiązania kontrahenta,
- aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie,
- aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych,
- aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie,
- operacyjnego,
- wartości niematerialnych i prawnych,

apetyt na ryzyko jest wyrażany ilościowo określając wpływ danego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności. Przy czym Towarzystwo nie posiada ekspozycji na ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Apetyt na ryzyko dla ryzyk ujętych w formule standardowej wynika z:

- projekcji wymogów kapitałowych na okres zgodny ze sporządzanym planem finansowym,
- projekcji środków własnych na okres zgodny ze sporządzanym planem finansowym,
- docelowego, oczekiwanego poziomu środków własnych w relacji do kapitałowego wymogu wypłacalności.

Wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi Towarzystwo ustaliło na poziomie 150%.

Dla ryzyk nieujętych w formule standardowej, tzn. dla ryzyka:

- płynności,
- utraty reputacji,
- strategicznego

apetyt na ryzyko jest wyrażany jakościowo.

Apetyt na ryzyko dla ryzyk nieujętych w formule standardowej wynika z:

- ostrożnego podejścia do prowadzenia działalności ubezpieczeniowej,
- ograniczania wpływu ryzyk nieujętych w formule standardowej na ryzyka ujęte w formule standardowej,
- regulacji wewnętrznych Towarzystwa oraz przepisów prawa.

C.1. RYZYKO AKTUARIALNE

Ryzyko aktuarialne jest definiowane jako „ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań, wynikające ze zmian w poziomie, trendzie lub zmienności współczynników przyjętych do szacowania tych zobowiązań lub ekstremalnych i/lub wyjątkowych zdarzeń”.

W ocenie Towarzystwa ryzyko aktuarialne dotyczy:

- decyzji o przyjmowaniu do ubezpieczenia,
- procesów oceny i pomiaru tego ryzyka,
- procesów ustalania składki ubezpieczeniowej,
- konstrukcji produktów ubezpieczeniowych,
- otoczenia zewnętrznego (zmiany ekonomiczne i prawne, zachowania ubezpieczających), wpływającego na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego,
- ocen przebiegu szkodowości,
- wyborów technik ubezpieczeń (ustalenie udziału własnego w ubezpieczeniu bezpośrednim i pośrednim, decyzje o zastosowaniu reasekuracji),
- ustalania wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w relacji do przyjętych ryzyk ubezpieczeniowych.

TUW-CUPRUM zarządza ryzykiem aktuarialnym m.in. przez:

- decyzje biznesowe,
- kalkulacje i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- strategię taryfową i ocenę adekwatności składki,
- zmiany w ogólnych warunkach ubezpieczeń,
- proces oceny i akceptacji ryzyka ubezpieczeniowego,
- stosowanie narzędzi ograniczających ryzyko aktuarialne, w tym w szczególności reasekurację.

Adekwatność rezerw jest monitorowana przez Aktuariusza nadzorującego funkcję aktuarialną. Badanie w tym zakresie odbywa się co najmniej raz w roku.

Ocenę adekwatności składki (analizę szkodowości na grupy ubezpieczeń, analizę szkodowości na produkty) przeprowadza się raz w roku. Jej wyniki przekładają się na strategię taryfową.

Zasadnicze techniki ograniczania ryzyka aktuarialnego – stosowane przez Towarzystwo – to:

- wprowadzanie karencji, wyłączeń i limitów do umów ubezpieczenia,
- stosowanie underwritingu,
- zawieranie umów reasekuracji i koasekuracji,
- odpowiednie kształtowanie zasad funkcjonowania związków wzajemności członkowskiej,
- wykorzystywanie zdefiniowanych procedur i procesów na etapie wypłaty świadczeń.

Towarzystwo analizuje przebieg ubezpieczeń sporządzając raporty z analiz ubezpieczeń wzajemnych oraz produktów ubezpieczeniowych.

Towarzystwo za miarę szkodowości przyjmuje wskaźniki szkodowości według grup ubezpieczeń w ramach poszczególnych ZWC i klientów komercyjnych.

Towarzystwo zakłada, że ryzyko aktuarialne do 2020 roku (horyzont aktualnej Strategii TUW-CUPRUM) będzie umiarkowane i w miarę stabilne.

Specyfiką działalności Towarzystwa są m.in. zapisy dotyczące rozliczania składek ubezpieczeniowych w ramach poszczególnych ZWC, które istotnie ograniczają poziom ryzyka aktuarialnego.

W Towarzystwie koncentracja ryzyka aktuarialnego dotyczy głównie ryzyka pożaru, w którym maksymalna suma ubezpieczenia kształtuje się na poziomie 630 mln zł. Za ryzyka rozproszone uznaje się ryzyka powodzi i huraganu. Ponadto, TUW-CUPRUM nie odnotowało koncentracji ryzyka nieprawidłowej wyceny składki ubezpieczeniowej, co wynika z obowiązujących regulacji i zasad funkcjonowania poszczególnych ZWC.

W opinii Towarzystwa ryzyko rezygnacji z ubezpieczeń wzajemnych (odstąpienia od członkostwa w TUW-CUPRUM) na rzecz ubezpieczeń komercyjnych nie jest istotne. Za kontynuacją dotychczasowej polityki ubezpieczeniowej klientów (członków, właścicieli) Towarzystwa przemawiają osiągnięte wyniki na ubezpieczeniach (realne, wymierne korzyści finansowe).

Ryzyko istotnej fluktuacji składki przypisanej nie wydaje się wysokie, gdyż 99% jej ogólnej puli pochodzi od funkcjonujących w Towarzystwie związków wzajemności członkowskiej.

Ryzyko aktuarialne jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) przy pomocy formuły standardowej.

Ryzyko aktuarialne jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności.

Kluczowe ryzyka aktuarialne analizowane w ramach testów warunków skrajnych wiążą się ze wzrostem szkodowości, a tym samym zobowiązań Towarzystwa. TUW-CUPRUM w ramach prowadzonych testów nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tych ryzyk, ale również definiuje działania jakie powinny zostać podjęte w ramach ich mitygacji.

Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych w ramach ryzyka aktuarialnego wykazały, że:

- trzy niezależne całkowite szkody ogniowe na kombajnach górniczych wygenerują zobowiązania netto – po uwzględnieniu reasekuracji – na poziomie 40 mln zł (Test 1)
- wzrost szkodowości spowodowany powodziami, tąpnięciami oraz wybuchami materiałów pirotechnicznych przełoży się na zobowiązania netto – po uwzględnieniu reasekuracji – w kwocie 57,1 mln zł (Test 2).

Ekspozycja na ryzyko aktuarialne na dzień 31 grudnia 2016 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.2. RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe to możliwość poniesienia straty lub wystąpienia niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej w bezpośrednim lub pośrednim następstwie wahań poziomu (zmienności) rynkowych cen aktywów, zobowiązań oraz instrumentów finansowych.

Zasady lokowania środków finansowych Towarzystwa określono w Regulaminie Działalności Lokacyjnej. Regulamin ten został zaktualizowany przez Towarzystwo w 2016 roku. W dokumencie tym zdefiniowano m. in.:

- możliwości i kierunki inwestowania,
- limity koncentracji lokat według kategorii aktywów.

W ramach ryzyka rynkowego Towarzystwa zidentyfikowano ryzyko:

- stopy procentowej,
- cen nieruchomości.

Ryzyko stopy procentowej wiąże się z potencjalnymi zmianami stóp procentowych lokat. Za czynniki tego ryzyka przyjmuje się:

- kryzys ekonomiczny i/lub finansowy,
- zbyt ryzykowne lokowanie środków,
- inflację.

TUW -CUPRUM ogranicza ryzyko stopy procentowej przez:

- bieżący monitoring stóp procentowych, ratingów banków, efektywnych stóp zwrotu poszczególnych obligacji,
- dywersyfikację lokat (przedmiotową i podmiotową),
- inwestowanie w instrumenty o stałym i zmiennym oprocentowaniu,
- inwestowanie w instrumenty o różnym terminie zapadalności.

Zmaterializowanie się tego ryzyka może doprowadzić – w szczególności – do obniżenia poziomu aktywów, a w konsekwencji uszczuplenia środków własnych Towarzystwa i pogorszenia jego współczynników wypłacalności.

Ryzyko cen nieruchomości łączy się ze spadkiem wartości cen nieruchomości na rynku wtórnym. Zmiany te może wywołać kryzys ekonomiczny, finansowy lub polityczny.

TUW-CUPRUM niwelując ryzyko cen nieruchomości unika lokowania środków w nieruchomości. Jedyną inwestycją w tym zakresie jest własna siedziba.

Materializacja tego ryzyka prowadzi do konsekwencji finansowych (np. obniżenie wartości aktywów i kapitałów). W przypadku TUW-CUPRUM ryzyko cen nieruchomości nie ma istotnego znaczenia ze względu na znikomą wartość tego typu lokat.

Zasady lokowania aktywów określa Regulamin działalności lokacyjnej TUW-CUPRUM. Zgodnie z jego zapisami Towarzystwo lokuje środki finansowe wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko może właściwie określać, mierzyć i monitorować z respektowaniem zasady prawidłowego zarządzania, kontrolowania i prowadzenia sprawozdawczości w zakresie ryzyka oraz z należyтым uwzględnieniem ogólnych potrzeb w sferze wypłacalności TUW-CUPRUM. Ponadto, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, by osiągnąć jak najwyższy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności lokat, przy jednoczesnym zachowaniu płynności inwestowanych środków. Aktywa muszą być odpowiednio zróżnicowane i rozproszone, tak aby umożliwiały właściwe reagowanie TUW-CUPRUM na zachodzące zmiany w otoczeniu gospodarczym, a w szczególności na rozwój wydarzeń na rynkach finansowych i nieruchomości lub w przypadku wystąpienie zdarzeń katastroficznych.

TUW-CUPRUM inwestuje przede wszystkim w obligacje Skarbu Państwa. Instrumenty te, z jednej strony, zapewniają bezpieczną formę lokowania wolnych środków pieniężnych, z drugiej natomiast, gwarantują relatywnie korzystną stopę zwrotu, zwłaszcza na tle lokat bankowych.

Struktura lokat Towarzystwa w 2016 r., w tym na 31.12.2016 r., spełniała kryteria określone w *Regulaminie działalności lokacyjnej TUW-CUPRUM*, m. in. w zakresie przyjętej dywersyfikacji podmiotowej i przedmiotowej.

Towarzystwo nie inwestuje i nie zamierza inwestować w:

- instrumenty finansowe, które nie są dopuszczone do obrotu na regulowanym rynku finansowym,
- złożone produkty finansowe o trudno przewidywalnej wartości,
- instrumenty pochodne,
- sekurytyzowane instrumenty finansowe.

TUW-CUPRUM nie posiada aktywów, ani zobowiązań w walutach obcych – nie występuje ryzyko walutowe.

Towarzystwo klasyfikuje ryzyka wchodzące w skład ryzyka rynkowego do grupy ryzyk o niskim poziomie, z wyjątkiem ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko rynkowe jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) przy pomocy formuły standardowej.

Ryzyko rynkowe jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności.

Kluczowe ryzyko rynkowe analizowane w ramach testów warunków skrajnych wiąże się z możliwością (ryzykiem) wzrostu stóp procentowych, prowadzącą do spadku wartości aktywów Towarzystwa o 8,3 mln zł. TUW-CUPRUM w ramach testów nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tego ryzyka, ale również definiuje działania ograniczające wpływ ryzyka stopy procentowej na aktywa w przypadku jego materializacji.

Koncentracja ryzyka rynkowego wiąże się wyłącznie z ryzykiem wzrostu stóp procentowych.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe na dzień 31 grudnia 2016 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.3. RYZYKO KREDYTOWE

Towarzystwo definiuje ryzyko kredytowe jako możliwość poniesienia straty lub wystąpienia niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej w następstwie wahań zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych, niewykonania zobowiązań przez kontrahentów i dłużników, ryzyka spreadu lub koncentracji aktywów.

Zasady lokowania środków finansowych Towarzystwa określa *Regulamin działalności lokacyjnej*, w którym m.in. definiuje się limity koncentracji lokat w ujęciu podmiotowym oraz określa się minimalny poziom ratingu kontrahenta.

Zasady wyboru reasekuratorów normuje „Strategia zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji”.

Ryzyko kredytowe, na które narażone jest lub może być Towarzystwo wiąże się z możliwością niewypłacalności instytucji finansowych. Za czynniki tego ryzyka przyjmuje się:

- kryzys ekonomiczny i/lub finansowy,
- brak dywersyfikacji przedmiotowej i podmiotowej lokat,
- brak dywersyfikacji reasekuratorów,
- kłopoty finansowe reasekuratorów.

TUW-CUPRUM ogranicza poziom ryzyka kredytowego przez:

- racjonalną politykę lokacyjną (podstawa: Regulamin działalności lokacyjnej TUW-CURUM)
- odpowiedni wybór reasekuratorów (podstawa: kryteria wyboru określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji”),
- dywersyfikację kontrahentów.

Materializacja tego ryzyka prowadzi do konsekwencji finansowych (obniżenie wartości aktywów, utrata płynności, ujemne wyniki finansowe i spadek wartości kapitałów własnych).

Towarzystwo klasyfikuje ryzyko kredytowe do grupy ryzyk o niskim poziomie. Ryzyko to zostało poddane testom warunków skrajnych.

Ryzyko kredytowe jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) z zastosowaniem formuły standardowej.

W przypadku Towarzystwa ryzyko koncentracji jest minimalne (pochodna stosowanych regulaminów, procesów i procedur, w tym monitoringu). Wymóg kapitałowy dla tego ryzyka na 31 grudnia 2016 roku wynosił poniżej 0,7 mln zł. Ryzyko to jest generowane przez lokaty bankowe.

Ryzyko kredytowe jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wypłacalności.

Kluczowe ryzyko kredytowe – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – łączy się z możliwością nieuregulowania zobowiązań przez jednego z reasekuratorów Towarzystwa, co w przypadku materializacji jednej z możliwych maksymalnych szkód prowadzi do spadku wartości aktywów o 15,1 mln zł. Towarzystwo w ramach testów nie tylko analizuje ilościowy wpływ realizacji tego ryzyka, ale również definiuje działania jakie należy podjąć w celu ograniczenia wpływu materializacji ryzyka kredytowego na wartość aktywów.

Koncentracja ryzyka kontrahenta dotyczy przede wszystkim ryzyka nieregulowania zobowiązań przez reasekuratorów. Towarzystwo minimalizuje to ryzyko m.in. przez:

- dywersyfikację reasekuratorów,
- analizę sytuacji finansowej reasekuratorów (ratingi) przed przedłużeniem lub zawarciem umów reasekuracyjnych,
- weryfikację klauzul wyjścia (rozwiązania obligatoryjnych umów reasekuracji),
- analizę możliwości wprowadzenia klauzul wyjścia (rozwiązania fakultatywnych umów reasekuracji).

Ekspozycja na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2016 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wypłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Towarzystwo definiuje ryzyko płynności jako możliwość niewywiązania się ze swoich bieżących zobowiązań w następstwie niedopasowania przepływów finansowych. Ryzyko to może być pochodną ryzyka:

- niedopasowania aktywów i pasywów (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań na skutek rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych),
- rozliczenia (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych),
- koncentracji (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się /brak dywersyfikacji/ lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych),
- opcji (ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych).

Monitorowanie i pomiar płynności Towarzystwa odbywa się:

- krótkoterminowo (bieżąca analiza aktywów i pasywów – comiesięczne sprawozdania finansowe, bieżące monitorowanie wydatków na podstawie tygodniowych zestawień wypłat, bieżąca weryfikacja alokacji środków pieniężnych),
- średnioterminowo (analizy sporządzane przy kwartalnych sprawozdaniach finansowych, weryfikacja planów),
- długoterminowo (roczne i wieloletnie plany finansowe, weryfikacja planów, roczne sprawozdania finansowe).

TUW-CUPRUM ogranicza ryzyko płynności przede wszystkim przez:

- monitoring wydatków, wpłat, przepływów pieniężnych,
- lokowanie aktywów w płynne instrumenty finansowe,
- posiadanie nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami.

Towarzystwo jest w niewielkim stopniu narażone na ryzyko płynności ze względu na krótkie okresy zapadalności zobowiązań. Ponadto, wystąpienie niekorzystnych zjawisk – takich jak np. zdarzenia katastroficzne – jest mniej odczuwalne przez TUW-CUPRUM niż w przypadku innych zakładów ubezpieczeniowych (system dopłat do składek przez Członków Towarzystwa w przypadku ujemnego wyniku technicznego rachunku ubezpieczeń).

TUW-CUPRUM dla ryzyka płynności definiuje apetyt na ryzyko przyjmując, że: „nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na terminowe regulowanie jego zobowiązań, w szczególności na regulowanie zobowiązań ubezpieczeniowych wobec jego klientów, na regulowanie zobowiązań wobec pracowników, wobec kontrahentów oraz pozostałych podmiotów”.

Towarzystwo ocenia zarówno obecny jak i przewidywany poziom ryzyka płynności jako niski.

Łączną kwotę oczekiwanego zysku z przyszłych składek, obliczona zgodnie z art. 260 ust. 2 Aktu Delegowanego, wynosi 193 tys. zł.

C.5. RYZYKO OPERACYJNE

Towarzystwo definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty w następstwie niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, działań personelu, systemów, bądź zdarzeń zewnętrznych.

Identyfikacja czynników ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach każdego obszaru działalności Towarzystwa i jest dokonywana w oparciu o:

- dane zawarte w systemach informatycznych i rejestrach,
- analizy i oceny pracowników,
- analizy i oceny osób zarządzających zakładem.

Towarzystwo przygotowało zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, które określają m.in. procedurę zbierania informacji o incydentach operacyjnych.

W Towarzystwie ryzyko operacyjne jest na akceptowalnym poziomie. Stan ten wynika z istniejących i stosowanych procedur, nieskomplikowanych procesów w jednooddziałowej strukturze TUV-CUPRUM, koncentracji na ryzykach korporacyjnych, a przede wszystkim z dobrze zorganizowanego systemu kontroli wewnętrznej.

Towarzystwo ogranicza ryzyko operacyjne przez:

- działania zgodne z obowiązującymi procedurami,
- przeglądy i aktualizacje procedur,
- działania kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
- działania wynikające z analizy zdarzeń operacyjnych.

Ryzyko operacyjne jest mierzone regularnie (z częstotliwością kwartalną) z wykorzystaniem formuły standardowej.

Ryzyko operacyjne jest poddawane – co najmniej raz do roku – testom warunków skrajnych, które zostały przedstawione w raporcie Własna Ocena Ryzyka i Wyłacalności.

Kluczowe ryzyko operacyjne – analizowane w ramach testów warunków skrajnych – wiąże się ze zniszczeniem siedziby Towarzystwa. Materializacja tego ryzyka nie będzie miała istotnego wpływu na wartość aktywów TUV-CUPRUM ze względu na posiadane ubezpieczenie, a ponadto może jedynie utrudnić a nie uniemożliwić kontynuowanie działalności. W ramach prowadzonych testów Towarzystwo definiuje działania jakie należy podjąć w przypadku realizacji tego ryzyka, by zminimalizować jego skutki pod względem wpływu na wartość aktywów (w szczególności związane z obsługą umów ubezpieczenia i terminową realizacją zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia).

Ekspozycja na ryzyko operacyjne na dzień 31 grudnia 2016 roku, określająca wpływ tego ryzyka na kapitałowy wymóg wyłacalności, została przedstawiona w sekcji E.2.

C.6. POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA

Pozostałe ryzyka, istotne z punktu widzenia Towarzystwa, to ryzyko strategiczne oraz utraty reputacji.

Towarzystwo wiąże ryzyko strategiczne z możliwością: podjęcia niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, nieposiadania lub wadliwej realizacji przyjętej strategii oraz niewłaściwej reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu.

W ocenie Towarzystwa ryzyko strategiczne ma średni poziom istotności. TUV-CUPRUM posiada, aktualizuje i realizuje przyjętą strategię i nie spodziewa się istotnych zmian w otoczeniu.

W procesie identyfikacji oraz monitorowania ryzyka strategicznego stosuje się dwa podejścia – „top-down” oraz „bottom-up”.

Podejście „top-down” sprowadza się do:

- procesu planowania,
- regularnego (w cyklach kwartalnych) monitorowania strategii z wykorzystaniem analizy odchyłeń rzeczywistych wartości poszczególnych parametrów (np. składka przypisana, szkodowość, zwroty z lokat, poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, poziom kosztów) od ich wielkości zakładanych,

- odpowiedniego reagowania na zaistniałe nieprawidłowości (negatywne odchylenia).

Podejście „bottom-up” sprowadza się do obserwacji otoczenia (np. zmian prawnych i regulacyjnych, działań konkurencji) oraz Towarzystwa (np. struktury organizacyjnej, rotacji kadr, decyzji udziałowców) ukierunkowanego na identyfikację czynników zewnętrznych i wewnętrznych, które mogą wpływać na realizację strategii T UW-CUPRUM.

Towarzystwo wykorzystując podejścia „top-down” i „bottom-up” ma gwarancję pełnej identyfikacji czynników i zdarzeń wpływających na ryzyko strategiczne.

Towarzystwo identyfikując ryzyko strategiczne i czynniki/zdarzenia je kształtujące podejmuje działania zorientowane na redukcję istniejącego ryzyka i/lub czynników/zdarzeń je wywołujących. W szczególności wiąże się to z dodatkowym przeglądem strategii i analizą działań konkurencji.

Towarzystwo definiuje ryzyko utraty reputacji jako możliwość negatywnego odbioru wizerunku T UW-CUPRUM przez klientów, kontrahentów, członków, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.

Ryzyko utraty reputacji wpływa na działalność Towarzystwa w każdym obszarze i powinno być objęte szczególną obserwacją. Należy jednak zauważyć, że oszacowanie wpływu finansowego tego ryzyka np. na wynik finansowy, czy też wymagany kapitał jest dość trudne.

Towarzystwo ocenia ryzyko utraty reputacji w sposób jakościowy przyjmując, że ma ono wpływ:

- nieistotny (brak negatywnego oddziaływania na reputację T UW-CUPRUM),
- średnio istotny (negatywne postrzeganie T UW-CUPRUM w skali lokalnej i/lub regionalnej),
- istotny (negatywne postrzeganie T UW-CUPRUM w skali krajowej).

Towarzystwo ogranicza ryzyko utraty reputacji stosując odpowiednie procedury planistyczne i wprowadzając regulacje ograniczające możliwość wystąpienia zdarzeń, które mogą prowadzić do jego negatywnego odbioru. Działania te, w pierwszym zakresie, polegają na analizie planowanych celów biznesowych (strategicznych, finansowych) pod kątem reputacji T UW-CUPRUM, w drugim natomiast, przyjmują postać regulacji i dotyczą m. in.

- procedury rozpatrywania skarg i reklamacji klientów (Regulamin skarg i zażaleń),
- postępowania z informacjami poufnymi (instrukcja wewnętrzna),
- współpracy z mediami (zasady określone w regulaminie organizacyjnym).

Zarządzanie ryzykiem utraty reputacji w Towarzystwie sprowadza się w szczególności do podejmowania działań:

- zapobiegawczych, ograniczających występowanie lub minimalizujących skalę i zakres występowania negatywnych zdarzeń wizerunkowych,
- osłonowych, eliminujących, łagodzących lub minimalizujących niekorzystny wpływ negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych.

C.7. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące profilu ryzyka we wstępie do sekcji C oraz w punktach C.1-C.7.

D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej TUV-CUPRUM zawierające informacje dotyczące obszarów określonych w art. 260 Aktu Delegowanego, zgodnie z obowiązującymi Towarzystwo wymogami dotyczącymi ujawniania informacji, o których mowa w ust. 1 i 3 ww. artykułu

Aktywa i zobowiązania wycenia się dla celów wypłacalności zgodnie z zapisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Aktu Delegowanego oraz powiązanymi wytycznymi EIOPA.

Towarzystwo na mocy ww. przepisów wycenia aktywa dla celów wypłacalności oraz zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w wartości godziwej.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań jest ich wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

W sytuacji, gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe, Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań na podstawie kryteriów odnoszących się do aktywnych rynków, które są określone w międzynarodowych standardach rachunkowości przyjętych przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, dokonując korekt odzwierciedlających różnice. Korekty te odzwierciedlają czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, w tym:

- charakter lub lokalizację składnika aktywów lub zobowiązań,
- stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danym składnikiem zobowiązań,
- obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowane dane używane do wyceny.

Jeżeli zastosowanie podstawowej metody wyceny (wg cen rynkowych) nie jest możliwe, wówczas stosowane są metody alternatywne, takie jak:

- podejście rynkowe, które zakłada wykorzystywanie cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa lub zobowiązania lub identyczną lub podobną grupę aktywów i zobowiązań. Metody wyceny spójne z podejściem rynkowym obejmują wycenę macierzową;
- podejście dochodowe, dające pojedynczą wartość bieżącą przez dyskontowanie przyszłych kwot, takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty. W tym przypadku wartość godziwa powinna odzwierciedlać obecne oczekiwania rynkowe dotyczące tych przyszłych kwot. Metody wyceny spójne z podejściem dochodowym obejmują metody wartości bieżącej, modele wyceny opcji oraz metodę wielookresowych nadwyżek dochodów;
- podejście kosztowe lub podejście bieżącego kosztu odtworzenia odzwierciedlające kwotę, która byłaby obecnie wymagana w celu zastąpienia funkcji danego składnika aktywów. Z perspektywy uczestnika rynku będącego sprzedającym cena, która byłaby otrzymana w zamian za ten składnik aktywów, opiera się na koszcie, który musiałby ponieść uczestnik rynku będący kupującym, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości. Wartość tą koryguje się o aktualne zużycie wycenianego składnika aktywów.

W rozdziale D zaprezentowano ilościowe i jakościowe wyjaśnienie istotnych różnic między podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi przez Towarzystwo przy wycenie dla celów wypłacalności i na potrzeby statutowego sprawozdania finansowego, sporządzanego zgodnie z Ustawą o Rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi (dalej PSR).

D.1. AKTYWA

W rozdziale D.1. Towarzystwo opisało istotne pozycje składowe aktywów według stanu na 31 grudnia 2016 r.

Pełny bilans – ze wszystkimi pozycjami (aktywa, zobowiązania) – zaprezentowano w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Tab. 6. Aktywa według zasad Wyłączalności II na 31.12.2016 r. (w tys. zł)

Aktywa	Wartość wg Wyłączalność II
Aktywowane koszty akwizycji	0
Wartości niematerialne i prawne	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1.477
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1.740
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	95.918
Obligacje	81.795
Obligacje państwowe	81.795
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	14.123
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	-48
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-48
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	-48
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	82
Należności z tytułu reasekuracji biernej	25
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	512
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	0
Aktywa ogółem	99.706

Aktywowane koszty akwizycji – na potrzeby wyceny według Wyłączalności II – są wykazywane w aktywach w kwocie 0 zł. Wartość aktywowanych kosztów akwizycji zgodnie z PSR wyniosła 8 tys. zł.

Wartości niematerialne i prawne – na potrzeby wyceny według Wyłączalności II – są wykazywane w aktywach w kwocie 0 zł (zgodnie z art. 12 Aktu Delegowanego). W statutowym sprawozdaniu finansowym wartości niematerialne i prawne zaprezentowano w kwocie 209 tys. zł.

Towarzystwo ujmuje i wycenia odroczone podatki dochodowe (aktywo i rezerwę z tytułu podatku odroczonego) w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań, w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, przez identyfikację różnic przejściowych pomiędzy wartością tych aktywów i zobowiązań, a odpowiadającą im wartością podatkową.

Towarzystwo ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tylko wówczas, gdy będzie prawdopodobnie dostępny przyszły dochód podlegający opodatkowaniu, w związku, z którym będzie można wykorzystać aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z uwzględnieniem wszelkich wymogów prawnych lub regulacyjnych dotyczących terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwa z tytułu podatku odroczonego zostały zaprezentowane w wartości netto.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności na 31.12.2016 r. aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazano w wartości 1.477 tys. zł, natomiast w sprawozdaniu sporządzonym zgodnie z PSR w kwocie 862 tys. zł.

Na pozycję „Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego” dla celów Wypłacalności II składają się nieruchomości w kwocie 1.380 tys. zł oraz rzeczowe aktywa trwałe w wartości 360 tys. zł.

Przyjęta dla celów Wypłacalności II wartość godziwa nieruchomości wynika z operatu szacunkowego niezależnego rzeczoznawcy majątkowego. Według PSR nieruchomości przedstawiono w wartości księgowej wynoszącej 1.390 tys. zł. Różnica między wyceną dla celów wypłacalności a PSR w kwocie 350 tys. zł wynika z faktu, że dla celów PSR nieruchomości ujmowane są w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów amortyzujących.

Towarzystwo jako przybliżoną wartość godziwą rzeczowych aktywów trwałych, uwzględniając zasadę proporcji oraz istotności pozycji, przyjęło wartość księgową.

Lokaty dla celów bilansowych według zasad Wypłacalności II wyceniono według wartości godziwej.

Na pozycję „Lokaty” (inne niż aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z UFK) składają się obligacje Skarbu Państwa w kwocie 81.795 tys. zł oraz depozyty bankowe inne niż środki pieniężne w wartości 14.123 tys. zł.

Wycena obligacji Skarbu Państwa dla celów wypłacalności została sporządzona według wartości godziwej przy zastosowaniu kursu zamknięcia, z uwzględnieniem art. 10 ust. 2 i 3 Aktu Delegowanego. Dla celów PSR wycena obligacji Skarbu Państwa została wykazana w wartości 80.342 tys. zł. Różnica wynosząca 1.454 tys. zł wynika z wyceny obligacji utrzymywanych do terminu wymagalności, które dla celów PSR wyceniono w skorygowanej cenie nabycia.

Depozyty bankowe wyceniono w wartości godziwej z uwzględnieniem analizy ryzyka kredytowego banków. Nie wystąpiły różnice między wyceną depozytów bankowych według zasad Wypłacalności II a PSR.

Dla potrzeb bilansu według zasad Wypłacalności II jako należności z tytułu ubezpieczeń ujęto kwoty składek wymaganych do dnia bilansowego, a nieopłaconych na dzień bilansowy. Składki należne w kolejnych okresach (np. przy ratach płatnościach składek zgodnie z warunkami ubezpieczenia) były ujmowane jako wpływy w przepływach pieniężnych, sporządzanych w celu ustalenia rezerwy składki, bądź (jeśli raty składki były spodziewane) uwzględniano je do ustalenia rezerw szkodowych. Składki te nie stanowią zatem należności, lecz spodziewane wpływy.

Należności z tytułu ubezpieczeń, w tym składki należne (raty składek) a niewpłacone, obarczone są ryzykiem kredytowym (ryzyko niewywiązania się kontrahenta ze zobowiązania) i podlegają stosownym testom w zakresie tego ryzyka. Należności te są wartościami odzyskiwalnymi.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności na 31.12.2016 r. należności z tytułu ubezpieczeń wykazano w kwocie 82 tys. zł, a dla celów PSR w wartości 3.184 tys. zł.

Środki pieniężne są prezentowane w wartości godziwej, której odpowiada wartość nominalna z uwzględnieniem ryzyka kredytowego. W sprawozdaniu według PSR pozycja ta została wykazana w kwocie 910 tys. zł. Odnotowana różnica (398 tys. zł) wynika z niewykazywania środków ZFŚS, Funduszu Prewencyjnego oraz Funduszu Zapomogowego w sprawozdaniu dla celów wypłacalności.

Wartość pozostałych aktywów zgodnie z zasadami Wypłacalności II – według stanu na 31.12.2016 r. – wyniosła 0 zł, natomiast według PSR 47 tys. zł. Różnica ta dotyczyła rozliczeń międzyokresowych kosztów administracyjnych i wynikała z możliwości uwzględnienia odzyskania danego aktywa (w oparciu o zasadę wyceny wartości godziwej).

Kwoty należne z umów reasekuracji zgodnie z zasadami Wypłacalności II – według stanu na 31.12.2016 r. – wyniosły - 48 tys. zł, natomiast według PSR 196 tys. zł. Różnica ta jest konsekwencją naliczenia udziałów reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych ustalonych dla celów wypłacalności.

Podsumowanie różnic wyceny aktywów według Wyłączalności II i PSR przedstawia tabela 7.

Tab. 7. Różnice w wycenie aktywów według Wyłączalności II i PSR (tys. zł). Stan na 31.12.2016 r.

Aktywa	Wartości według		Różnica
	Wyłączalność II	PSR	
Aktywowane koszty akwizycji	0	8	-8
Wartości niematerialne i prawne	0	209	-209
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1.477	862	615
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1.740	1.390	350
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	95.918	94.465	1.453
Obligacje	81.795	80.342	1.453
Obligacje państwowe	81.795	80.342	1.453
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	14.123	14.123	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	-48	196	-244
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	-48	196	-244
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	-48	196	-244
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	82	3.184	-3.102
Należności z tytułu reasekuracji biernej	25	25	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	0	2	-2
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	512	910	-398
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	0	47	-47
Aktywa ogółem	99.706	101.298	-1.592

D.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oddzielnie dla każdej istotnej linii biznesowej, w tym kwota najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, oraz opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych do wyceny do celów wypłacalności

Towarzystwo utworzyło rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według zasad Wypłacalności II na łączną kwotę brutto 21 456 tys. zł (stan na 31.12.2016 r.). Udział poszczególnych linii biznesowych zestawia tabela 8.

Tab. 8. Wartość RTU według zasad Wypłacalności II (w tys. zł). Stan na 31.12.2016 r.

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie	Margines ryzyka	RTU obliczane łącznie	RTU razem
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	343	40	0	383
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	-130	15	0	-115
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	10.609	1.513	0	12.122
Ubezpieczenia OC ogólnej	7.988	1.078	0	9.066

Udział reasekuratorów w najlepszym oszacowaniu występuje jedynie dla ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych, gdzie kwoty należne z umów reasekuracji są ujemne i wynoszą – 47,6 tys. zł.

Towarzystwo przy wycenie rezerw najlepszego oszacowania (tab. 8) przyjęło podejście deterministyczne prognozując – według jednolitych grup ryzyk – przepływy pieniężne występujące w każdym miesiącu po dacie bilansowej, aż do granicy danej umowy. Jako wpływy prognozowano przychody ze składek oraz regresy i odzyski, natomiast jako wypływy prowizje, świadczenia, koszty wypłaty świadczeń, koszty administracyjne, a także zwroty składek dla ubezpieczających wynikające z formuły wzajemnościowej według zasad dla poszczególnych ZWC.

Klasyfikację produktów ubezpieczeniowych TUV-CUPRUM według linii biznesowych przedstawia tabela 9.

Tab. 9. Produkty ubezpieczeniowe Towarzystwa według linii biznesowych

Linia biznesowa	Produkty
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Gr. 1 Ubezpieczenia wypadku Gr. 2 Ubezpieczenia chorób
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Gr. 7 Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	Gr. 8 Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami Gr. 9 Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych
Ubezpieczenia OC ogólnej	Gr. 13 Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej

Ilościowe i jakościowe wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi przez Towarzystwo przy wycenie do celów wypłacalności oraz na potrzeby sprawozdań finansowych - oddzielnie dla każdej istotnej linii biznesowej

Istotne różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz rachunkowości (PSR) w ramach poszczególnych linii biznesowych zestawia tabela 10.

Tab. 10. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w podziale na linie biznesowe według Wypłacalność II i PSR (w tys. zł). Stan na 31.12.2016 r.

Lp.	Linia biznesowa	Wartość RTU według		Różnica
		Wypłacalności II	PSR	
1.	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	383	401	-18
2.	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	-115	148	-263
3.	Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	12.210	12.713	-503
4.	Ubezpieczenia OC ogólnej	9.066	8.799	267
RAZEM		21.544	22.061	-517

Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składki według zasad Wypłacalność II jest znacznie mniejsze od rezerwy składki według PSR, zwłaszcza w przypadku ubezpieczeń transportowych, w których przyszłe płatności składek według Wypłacalności II są o wiele większe niż rezerwa składki według PSR.

Najlepsze oszacowanie dla rezerwy szkodowej (Wypłacalność II) ma podobną wartość do rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (PSR).

Uwzględnienie marginesu ryzyka powoduje, że sumaryczne rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według Wypłacalności II oraz PSR mają zbliżone wartości.

W ramach wyliczeń najlepszego oszacowania uwzględniono przyszłe, całkowite przepływy pieniężne związane z aktywnymi polisami oraz szkodami, które zaszły do daty bilansowej. Przepływy te są dyskontowane stopą procentową wolną od ryzyka, zależną od roku projekcji.

W najlepszym oszacowaniu nie uwzględnia się rezerwy na wyrównanie szkodowości.

Dokonywana wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych nie uwzględnia dyskontowania, nawet jeśli prawdopodobne jest, że wypłata odszkodowania nastąpi za kilka lat.

W rezerwie składki na potrzeby sprawozdań finansowych nie jest uwzględniany przyszły dodatni wynik techniczny Towarzystwa.

Opis korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy 2009/138/WE.

Oświadczenie na temat stosowania przez Towarzystwo korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy 2009/138/WE.

Oświadczenie na temat stosowania przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy 2009/138/WE.

Oświadczenie na temat stosowania przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo nie stosowało przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy 2009/138/WE.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Poziom niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie został skwantyfikowany, ale należy zauważyć, że Towarzystwo historycznie wykazuje znaczne wahania poziomu szkodowości związane głównie z ograniczoną liczbą i zróżnicowaniem ubezpieczanych podmiotów.

Opis kwot należnych z umów reasekuracji

Kwoty należne z umów reasekuracji wynoszą: - 48 tys. zł. Kwoty te są sumą dwóch składników 7 linii biznesowej (ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych), tj.

- kwoty należnej z umów reasekuracji dla najlepszego oszacowania rezerwy składki (-187 tys. zł; udział reasekuratorów w składce),
- kwoty należnej z umów reasekuracji dla najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej (139 tys. zł; udział reasekuratorów w szkodach).

W przypadku pozostałych linii biznesowych kwoty należne z umów reasekuracji są równe zero, co wynika z braku reasekuracji w ich ramach.

Istotne informacje, inne niż już ujawnione w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej, dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności

Towarzystwo ujawniało wszystkie istotne informacje dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności w punkcie D.2.

D.3. INNE ZOBOWIĄZANIA

Informacje dotyczące wyceny innych zobowiązań do celów wypłacalności, w tym:

- wartość pozostałych zobowiązań oraz opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy ich wycenie do celów wypłacalności (oddzielnie dla każdej istotnej grupy innych zobowiązań);
- ilościowe i jakościowe wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi przez Towarzystwo przy wycenie do celów wypłacalności oraz na potrzeby sprawozdań finansowych (oddzielnie dla każdej istotnej grupy innych zobowiązań)

W rozdziale D.3. Towarzystwo opisało istotne pozycje składowe zobowiązań, innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Pełny bilans – ze wszystkimi pozycjami (aktywa, zobowiązania) – został zaprezentowany w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Tab. 11. Inne zobowiązania na dzień 31.12.2016 r. (w tys. zł)

Inne zobowiązania	Wartość wg Wypłacalność II
Zobowiązania warunkowe	130
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	894
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	1.174
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	7
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	21.282
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	284

Inne zobowiązania	Wartość wg Wyłąalność II
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	655
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	10
Inne zobowiązania ogółem	24.436

W bilansie sporządzonym dla celów wypłąalności zobowiązania warunkowe wyceniono na 130 tys. zł. Kwota ta jest sumą ewentualnych zobowiązań z tytułu odszkodowań dla członków zarządu Towarzystwa (odprawy w przypadku odwołania w trakcie trwania kadencji). Zgodnie z PSR zobowiązania te stanowią pozycje pozabilansowe.

Na pozycję pozostałych rezerw dla celów wypłąalności składają się rezerwy:

- na koszty badania sprawozdania finansowego oraz wynagrodzenia aktuariusza w kwocie 216 tys. zł,
- na koszty nadzoru w kwocie 12 tys. zł,
- na wynagrodzenia za bieżący rok wraz z narzutami ZUS w kwocie 635 tys. zł,
- pozostałe rezerwy w łącznej kwocie 32 tys. zł.

Dla celów wypłąalności zastosowano alternatywne metody wyceny – podejście dochodowe. Nie odnotowano różnic między wyceną według zasad Wypłąalności II a PSR.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłąalności świadczenia pracownicze obejmują rezerwę na nagrody jubileuszowe, urlopy oraz rezerwę na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne. Zobowiązania z tych tytułów wynoszą dla celów wypłąalności 1.174 tys. zł i przyjmują identyczną wartość w ujęciu PSR.

W bilansie sporządzonym dla celów wypłąalności i sprawozdaniu statutowym zgodnym ze standardami PSR zobowiązania z tytułu ubezpieczeń wykazano w kwocie 21.282 tys. zł. Podstawą wyliczenia tych zobowiązań (z tytułu zwrotów składek) były polisy roku obrotowego skorygowane o zmianę stanu rezerwy składki (zgodnie z zasadami wzajemności członkowskiej).

W bilansie sporządzonym dla celów wypłąalności zobowiązania z tytułu reasekuracji wyniosły 284 tys. zł. W sprawozdaniu statutowym zobowiązania te określono na poziomie 282 tys. zł.

Na pozycję „pozostałe zobowiązania handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej” w kwocie 655 tys. zł składają się głównie zobowiązania wobec budżetu. Dla celów wypłąalności zastosowano alternatywne metody wyceny – podejście dochodowe. Nie odnotowano różnic między wyceną według zasad Wypłąalności II a PSR.

Pozostałe zobowiązania – niewykazywane w innych pozycjach – dla celów wypłąalności przyjęły wartość 10 tys. zł, natomiast dla celów PSR 409 tys. zł. Różnica w wysokości 399 tys. zł wynika z ujęcia w pozostałych zobowiązaniach funduszy specjalnych (tj. ZFŚŚ, Funduszu Prewencyjnego oraz Funduszu Zapomogowego) w sprawozdaniu statutowym.

Zestawienie różnic w wycenie innych zobowiązań według Wypłąalności II i PSR na dzień 31 grudnia 2016 r. przedstawiono w tab. 12.

Tab. 12. Różnice w wycenie zobowiązań (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) według Wypłąalności II i PSR (w tys. zł). Stan na 31.12.2016 r.

Zobowiązania Inne	Wartość według		Różnica
	Wypłąalność II	PSR	
Zobowiązania warunkowe	130	0	130
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	894	894	0

Zobowiązania Inne	Wartość według		Różnica
	Wypłacalność II	PSR	
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	1.174	1.174	0
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	0	339	-339
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	7	7	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	21.282	21.282	0
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	284	282	2
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	655	655	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	10	409	-399
Inne zobowiązania ogółem	24.436	25.042	-606

D.4. ALTERNATYWNE METODY WYCENY

Towarzystwo nie zastosowało innych alternatywnych metod wyceny poza opisanymi w części D.1. oraz D.3. niniejszego sprawozdania.

D.5. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje dotyczące wyceny dla celów wypłacalności w punktach D.1-D.4.

E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

E.1. ŚRODKI WŁASNE

Informacje dotyczące celów, zasad i procesów stosowanych przez Towarzystwo w celu zarządzania swoimi środkami własnymi, w tym dotyczące horyzontu czasowego wykorzystywanego na potrzeby planowania działalności oraz na temat wszelkich istotnych zmian, które zaszły w okresie sprawozdawczym

Środki własne Towarzystwa składają się z rezerwy uzgodnieniowej i kapitału zakładowego. W zakresie kapitału zakładowego TUV-CUPRUM nie przewiduje istotnych zmian, a zatem przedmiotem zarządzania jest rezerwa uzgodnieniowa stanowiąca nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami pomniejszoną o kapitał zakładowy.

Zasadniczą pozycją w aktywach Towarzystwa są lokaty (95.918 tys. zł), które w sumie aktywów stanowią 96,2% (stan na 31.12.2016 r.). W tej perspektywie celem Towarzystwa jest utrzymanie struktury aktywów z jednoczesnym zachowaniem odpowiedniego poziomu zobowiązań.

Zasady i procedury stosowane przez Towarzystwo w celu zarządzania swoimi środkami własnymi definiują przede wszystkim obowiązki związane z zarządzaniem lokatami i kapitałem, w tym m.in. Regulamin działalności lokacyjnej i Zasady zarządzania kapitałem.

Towarzystwo planuje swoją działalność w horyzoncie pięcioletnim, stosując plany kroczące. Aktualny okres planistyczny obejmuje lata 2017-2021.

Informacje dotyczące struktury, wysokości i jakości środków własnych na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego oraz na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego, łącznie z analizą istotnych zmian w każdej kategorii, które zasłyły w okresie sprawozdawczym - oddzielnie dla każdej kategorii środków własnych

Tab. 13. Środki własne Towarzystwa na 31.12.2016 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona	Kategoria 3
Kapitał zakładowy	21.878	21.878	0
Rezerwa uzgodnieniowa	30.459	30.458	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1.477	0	1.477
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	53.813	52.337	1.477

Pozostałe pozycje środków własnych były równe zero. Towarzystwo na 31 grudnia 2016 r. nie posiadało środków własnych „Kategorii 1 – ograniczona”, ani środków własnych „Kategorii 2”.

Środki własne Towarzystwa składają się z kapitału zakładowego i rezerwy uzgodnieniowej. Stan środków własnych na 31.12. 2016 r. nie uległ istotnej zmianie w relacji do końca roku ubiegłego (31.12.2015 r.), ale zmieniła się ich struktura. Zwiększył się kapitał zakładowy o 5 mln zł, co było związane z przeznaczeniem części nadwyżki bilansowej za rok 2015 na kapitał zakładowy, a zmniejszyła się natomiast rezerwa uzgodnieniowa, co stanowiło konsekwencję wzrostu wypłaconych odszkodowań w 2016 r. Niemal 100% środków własnych Towarzystwa to środki kategorii 1.

Towarzystwo ma nadpłynność środków finansowych. Lokuje je przede wszystkim w obligacje Skarbu Państwa o przedziale czasowym od 4 do 12 lat, przy czym większość z nich (85%) to obligacje 4-6 letnie. Pozostałe środki (ok. 20%) inwestuje w lokaty bankowe. Taką strukturę lokat TUW-CUPRUM utrzymuje od kilku lat i nie przewiduje większych zmian w najbliższej perspektywie (Plan na lata 2017-2021).

Kwota środków własnych dopuszczonych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, w podziale na kategorie środków własnych

Środki własne dopuszczone na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wypłacalności (SCR) wynoszą 53.813 tys. zł (stan na 31.12.2016 r.).

Tab. 14. Wartość i struktura środków własnych dopuszczonych na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wypłacalności (SCR). Stan na 31.12.2016 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość (zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kapitał zakładowy	21.878	1	40,7%
Rezerwa uzgodnieniowa	30.459	1	56,6%

Wyszczególnienie	Wartość (zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1.477	3	2,7%
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	53.813		100,0%

Kwota podstawowych środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w podziale na kategorie środków własnych

Środki własne dopuszczone na pokrycie Minimalnego Wymogu Kapitałowego (MCR) wynoszą 52.336 tys. zł (stan na 31.12.2016 r.).

Tab. 15. Wartość i struktura środków własnych dopuszczonych na pokrycie Minimalnego Wymogu Kapitałowego (MCR). Stan na 31.12.2016 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość (zł)	Kategoria środków własnych	Struktura (%)
Kapitał zakładowy	21.878	1	41,4%
Rezerwa uzgodnieniowa	30.459	1	58,6%
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	52.336		100,0%

Ilościowe i jakościowe wyjaśnienie wszelkich istotnych różnic pomiędzy kapitałem własnym wykazany w sprawozdaniach finansowych Towarzystwa a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności

Kapitał własny wykazany w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa na koniec 2016 roku ukształtował się na poziomie 54.236 tys. zł, a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami 53.813 tys. zł. Różnica między kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami wyniosła 424 tys. zł i wynikała przede wszystkim z różnic w wycenach obligacji Skarbu Państwa i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Informacje dotyczące środków własnych w odniesieniu do każdej pozycji podstawowych środków własnych, która podlega przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i art. 308b ust. 10 Dyrektywy 2009/138/WE - opis charakteru pozycji oraz wskazanie jej kwoty
Towarzystwo nie posiada pozycji podstawowych środków własnych, które podlegają przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i art. 308b ust. 10 Dyrektywy 2009/138/WE.

Informacje dotyczące środków własnych w odniesieniu do każdej istotnej pozycji uzupełniających środków własnych – opis pozycji i wskazanie kwoty pozycji uzupełniających środków własnych oraz w przypadku, gdy metoda służąca do określenia kwoty pozycji uzupełniających środków własnych została zatwierdzona, wskazanie metody oraz charakteru i nazwy kontrahenta lub grupy kontrahentów dla pozycji, o których mowa w art. 89 ust. 1 lit. a), b) i c) Dyrektywy 2009/138/WE

Towarzystwo w środkach własnych wykazuje wyłącznie podstawowe środki własne, nie wykazuje żadnych uzupełniających środków własnych.

Opis ewentualnych pozycji odliczonych od środków własnych oraz krótki opis ewentualnych istotnych ograniczeń wpływających na dostępność i możliwość przenoszenia środków własnych w ramach Towarzystwa

Towarzystwo nie ma żadnych pozycji odliczonych od środków własnych.

E.2. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI I MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY

Kwoty kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego Towarzystwa na koniec okresu sprawozdawczego

Towarzystwo stosuje formułę standardową do obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności.

Minimalny wymóg kapitałowy na 31 grudnia 2016 r. wynosił 16 009 tys. zł.

Kapitałowy wymóg wypłacalności na 31 grudnia 2016 r. wynosił 32 243 tys. zł.

Kwota kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwa w podziale na moduły ryzyka

Tab. 16. Elementy składowe wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności wg stanu na 31 grudnia 2016 r. (w tys. zł)

Ryzyko rynkowe	6.632
<i>Ryzyko stopy procentowej</i>	6.532
<i>Ryzyko cen akcji</i>	0
<i>Ryzyko cen nieruchomości</i>	435
<i>Ryzyko spreadu kredytowego</i>	636
<i>Ryzyko koncentracji aktywów</i>	672
<i>Ryzyko walutowe</i>	0
<i>Efekt dywersyfikacji</i>	1.642
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	8.556
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	0
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	341
<i>Wymóg kapitałowy dla ryzyka ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż na życie</i>	329
<i>Wymóg kapitałowy dla ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie</i>	0
<i>Wymóg kapitałowy dla ryzyka katastroficznego z ubezpieczeń zdrowotnych</i>	40
<i>Efekt dywersyfikacji</i>	28
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	22.989
<i>Wymóg kapitałowy dla ryzyka składki i rezerw</i>	11.243
<i>Wymóg kapitałowy dla ryzyka katastroficznego</i>	17.436
<i>Wymóg kapitałowy dla ryzyka związanego z rezygnacjami z umów</i>	206
<i>Efekt dywersyfikacji</i>	5.897
Efekt dywersyfikacji	7.701
Ryzyko wartości niematerialnych i prawnych	0
Ryzyko operacyjne	1.426
Przyszłe świadczenia uznaniowe	0
Korekta z tytułu zdolności RTU do pokrywania strat	0
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonych do pokrywania strat	0
Korekta z tytułu zdolności RTU i podatków odroczonych do pokrywania strat	0
SCR - kapitałowy wymóg wypłacalności	32.243

Informacja czy zakład stosuje uproszczenia przy obliczaniu wymogów według formuły standardowej

Towarzystwo nie stosuje uproszczeń przy obliczaniu wymogów według formuły standardowej. TUV-CUPRUM nie stosuje również parametrów specyficznych dla zakładu, o których mowa w art. 104 ust. 7 Dyrektywy 2009/138/WE.

Informacje dotyczące danych wejściowych wykorzystywanych przez Towarzystwo do obliczenia minimalnego wymogu kapitałowego

W przypadku Towarzystwa minimalny wymóg kapitałowy uzależniony jest wyłącznie od średniego kursu euro, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym października danego roku i równy jest wyrażonej w złotych kwocie nieprzekraczalnego dolnego progu minimalnego wymogu kapitałowego (3.700 tys. euro na 31 grudnia 2016 roku).

Wszelkie istotne zmiany kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego w okresie sprawozdawczym oraz przyczyny takich zmian

W okresie sprawozdawczym (2016 r.) wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności nie uległa istotnym zmianom.

W okresie sprawozdawczym (2016 r.) wysokość minimalnego wymogu kapitałowego nie uległa istotnym zmianom.

E.3. ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPIT WYMogu WYPŁACALNOŚCI

Informacje dotyczące opcji określonej w art. 304 Dyrektywy 2009/138/WE (wskazanie, że zakład stosuje podmoduł ryzyka cen akcji oparty na duracji, określony w tym artykule, do obliczenia swojego kapitałowego wymogu wypłacalności, po zatwierdzeniu przez jego organ nadzoru; kwota wymogu kapitałowego dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji, która wynika z tego stosowania)

Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności. TUV-CUPRUM nie posiada akcji w swoim portfelu inwestycyjnym.

E.4. RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A STOSOWANYM MODELEM WEWNĘTRZNYM

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego. Zarówno kapitałowy wymóg wypłacalności jak i minimalny wymóg kapitałowy oblicza się w oparciu o formułę standardową.

E.5. NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI

Informacje dotyczące każdego przypadku niezgodności z minimalnym wymogiem kapitałowym lub istotnej niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W 2016 r. za każdym razem wyznaczany poziom środków własnych przewyższał ustalany minimalny wymóg kapitałowy i kapitałowy wymóg wypłacalności (brak niezgodności).

E.6. WSZELKIE INNE INFORMACJE

Inne istotne informacje dotyczące zarządzania kapitałem

Towarzystwo ujawniło wszystkie istotne informacje na temat zarządzania kapitałem w punktach E.1-E.5.